Foreningen af Katolske Skoler 1965-2015

JUBILÆUM

Foreningen af Katolske Skoler
1965-2015

JUBILÆUM

Foreningen af Katolske Skoler
1965-2015

JUBILÆUM

Indhold

Forord, *af Biskop Czeslaw Kozon* **6**

FAKS's lim: lidenskab og forpligtelse, *af Jesper Fich op* **8**

– vi vil også være en katolsk skole! *af formand for FAKS, Dan Ingemann Jensen* **12**

Sankt Nikolaj Skole, Esbjerg — **Få far op af stolen** **14**
Sct. Knuds Skole, Fredericia — **En af landets ældste private skoler trak i festtøjet** **16**
Rygårds Skole, Hellerup — **Menneskerettigheder** **18**
Sct. Ibs Skole, Horsens — **Åben skole** **20**

Mig og FAKS – skolekonsulenten ser tilbage, *af Jesper Fich op* **23**

Sct. Michaels Skole, Kolding, — **Indskolingslejr** **30**
Sankt Annæ Skole, København Amager — **Lejrskole i Rom** **32**
Sankt Ansgar Skole, København N — **Morgensang** **34**
Niels Steensens Gymnasium, København Ø — **Jesuiterskole med international profil** **36**
Institut Sankt Joseph, København Ø — **Socialpraktik** **38**
Sankt Knud Lavard Skole, Lyngby — **At være med til at gøre en forskel** **40**

FAKS i 50 år 1965 – 2015, *af Herluf Eriksen* **45**

Sankt Birgitta Skole, Maribo — **Julecafé** **48**
Stenoskolen, Nakskov — **Et godt sted at være – et godt sted at lære** **50**
Vor Frue Skole, Næstved — **Fodboldturnering** **52**
Sct. Joseph Søstrenes Skole, Nykøbing Falster — **Sct. Josephs Børnehave** **54**
Sct. Albani Skole, Odense — **Fasteaktion** **56**

FAKS – set gennem 20 års virke i årene 1992-2012, *af Georg Høhling* **58**

Sct. Joseph Søstrenes Skole, Ordrup — **Legeplads og omsorg** **64**
Sct. Josephs Skole, Ringsted — **Venskabsklasser** **66**
Skt. Josefs Skole, Roskilde — **Skatten i søen** **68**
Sankt Pauls Skole, Høje Taastrup — **Paulusdag** **72**
Sct. Norberts Skole, Vejle — **Klostertur** **74**
Sct. Maria Skole, Ålborg — **Kunst og kreativitet** **76**
Skt. Knuds Skole, Århus — **Et stykke virkelighed fra Sct. Knuds Skole i Århus** **78**

Oversigt over skolerne **82**

Kolofon/billeder **95**

Forord

AF BISKOP CZESLAW KOZON

Biskop Czeslaw Kozon

De seneste år har mange af skolerne i vort bispedømme kunnet fejre større jubilæer. I de mere end 150 års nyere koncentreret dansk katolsk kirkehistorie har de katolske skoler været en væsentlig del af genetableringen af vort bispedømmes strukturer. Store ordener som Jesuitterne og Sct. Joseph Søstrene grundlagde markante undervisningsinstitutioner i og omkring København, og efterhånden som menighederne blev grundlagt, fulgte skolerne også dér hurtigt med.

Selv om der er sket mange forandringer i kirkens profil herhjemme, noget som er blevet nævnt som udgangspunkt for den igangværende strukturreform, så er antallet af skoler ikke blevet dramatisk mindre end for nogle årtier siden. Skolerne selv har ganske vist også ændret profil, først og fremmest ved at de ordenssamfund, der grundlagde dem og i lang tid stod for ledelse og undervisning, ikke længere er en del af skolernes dagligdag. Men skolerne er der endnu, mange af dem er vokset betydeligt, og deres rolle ikke blevet mindre væsentlig. Ydermere er det opmuntrende, at de er så mange, så de kan danne en forening, FAKS, som i år kan fejre sit 50-års jubilæum.

Mange af de ovennævnte ændringer i skolernes profil er netop sket i de forløbne 50 år, og derfor har FAKS ydet et væsentligt bidrag ved gennem alle disse år at præge fremtiden og skolernes nye rolle. Det gælder indadtil i kirken, hvor det har været vigtigt, at skolerne bevarer mest muligt af grundlæggernes ånd, således at både bispedømme og menigheder fortsat kan se skolerne som en vigtig partner i den fælles mission at udbrede Guds rige. Det gælder også i forhold til andre kristne og endda til mennesker med anden religiøs baggrund, som søger skoler med et konkret og indiskutabelt værdigrundlag. Endelig gælder det i forhold til resten af samfundet, som er blevet meget pluralistisk og derfor lægger op til individuelle valg også i undervisningssektoren. Det er blevet anderledes at være katolsk skole i de

forløbne mange årtier; men også vilkårene for privatskolerne er forandret, selv om dette alternativ til folkeskolen udgør en meget lang tradition i dansk skolehistorie. Også udviklingen på denne front har det været FAKS' opgave at følge, præge og sikre.

Den enkelte skole er rammen om de menneskers dagligdag, som søger den; det er den, man kender, lever med i og fester for, når der er en mærkedag. I forhold til disse menneskers liv er FAKS måske en ukendt størrelse, hvilket dog ikke gør den uden betydning. Tværtimod er FAKS med til netop at sikre de bedste rammer for den dagligdag, som udspiller sig på de enkelte skoler.

Vort bispedømme er ikke større end, at man også kan følge den enkelte skole. Dog er det en stor hjælp, både for den enkelte skole og for bispedømmet, at FAKS eksisterer og spiller sin rolle. I dette jubilæumsår vil jeg derfor gerne gratulere og takke FAKS. Takken og de ønsker gælder også de mange enkeltpersoner, både dem, som gennem årene har engageret sig, og dem, der nu står med opgaver og udfordringer, ikke mindst bestyrelse, skolekonsulent samt skolelederne.

Det er FAKS som forening, der fejrer jubilæum, men vor glæde og tak har også alle de katolske skolers eksistens som anledning. Denne glæde og tak bringer jeg hermed til udtryk og ønsker Guds velsignelse for fremtiden.

+ *Czeslaw Kozon*

FAKS's lim: lidenskab og forpligtelse

AF JESPER FICH OP,
BISKOPPENS SKOLEKONSULENT

Jesper Fich op

Tillykke fra Jesper Fich op, biskoppens skolekonsulent og FAKSs teologiske rådgiver.

"I det øjeblik vort hjerte er bundet, er vor hånd fri..." Det er et af mine yndlingscitater af C.K. Chesterton, den engelske krimiforfatter, der blev katolik i 1922. Hvis der er nogen, der kan spejle sig i den erfaring, så burde det være alle os, der brænder for den katolske skoles sag i Danmark. Uden lidenskab og forpligtelse var der i det hele taget aldrig kommet katolske skoler i Danmark. Det ved vi godt, og vi bekender os til arven, som utallige ordenssøstre blandt andre har skabt. Men uden lidenskab og forpligtelse kan en katolsk skole slet ikke eksistere.

"Hvor katolske er de katolske skoler?" bliver jeg undertiden spurgt. Svaret kunne være: det kommer i hvert enkelt tilfælde an på graden af lidenskab og forpligtelse hos bestyrelsesmedlemmer, ledelse og alle skolens medarbejdere.

"Lidenskab og forpligtelse." Når FAKS i 2015 kan fejre sin 50 års fødselsdag, så er det på grund af denne særligt virksomme lim, der har holdt foreningen sammen igennem en tid med massive forandringer i skole og samfund. FAKS har i gennem alle årene været sammensat af mennesker med de to uundværlige egenskaber: lidenskab og forpligtelse.

FAKS´s fællesskabet er uden sidestykke et spændende forum med dedikerede mennesker, som deler værdisyn. For vore skoler er frie, men de ved sig forpligtet på et værdisyn. Skolernes frihed – det ved vi godt – er mere end noget andet knyttet til Grundtvigs navn, der var overbevist om, at børn ikke er statens ejendom, men forældrenes ansvar, et synspunkt som vi genfinder i den katolske kirkes holdning. Men hvordan VI vil bruge friheden, det har vi tilkendegivet i skolernes bekendelse til det katolsk-kristne livs- og menneskesyn.

Det er den rammesætning, vi har givet os selv, og som vi tror på, og som

ikke indskrænker frihed, men gør den mulig. Paradoksalt nok, står frihed og forpligtelse ikke overfor hinanden, men betinger hinanden. "O frihed, o friheden flyver" sang Eva Madsen, men hvis frihed skal være andet end varm luft, må den flytte ind i levende mennesker.

Vi vil noget med vore skoler, ikke bare en glad og faglig kvalificerende skolehverdag, men vi vil også noget på længere sigt med vore skoler. Vi har en vision for livet.

Fællesskabet skal lykkes. Det er det værktøj, vi gerne vil give vore elever med ud i livet, nemlig modet til at forestille sig en mere menneskelig verden, hvor de ser sig selv som dem, der løfter ansvaret. I alt for høj grad bliver uddannelse i dag set som et spørgsmål om at tilegne sig personlige kompetencer for senere at kunne samle sig personlige privilegier. I katolsk dannelsessyn hænger bedre uddannelse altid sammen med større forpligtethed på fællesskabet. Vi uddanner og danner ikke kun fremtidens arbejdskraft, vi uddanner og danner også til medmenneskelighed. Den opgave synes så vigtig som nogensinde. Som pave Frans sagde i sin tale i Europarlamentet, november 2014:

"Det er NU vi sammen skal opbygge et Europa, der ikke defineres af økonomi, men ved den menneskelige persons hellighed... Et Europa, der ikke er bange og tænker på sig selv, men bidrager til og er bærer af videnskab, kunst, musik, menneskelige værdier – og også tro. Et Europa der åbner sig mod himlen og følger sine idealer, som er optaget af mennesket, forsvarer det og beskytter det."

Fælleskabet skal lykkes – på vore skoler – men også senere i livet. Redskabet vi sætter os for at give eleverne, er erfaringen fra en skolehverdag, båret af medmenneskelig respekt. Mellem eleverne indbyrdes, men også mellem de voksne og børnene og de voksne indbyrdes.

Sankt Pauls Skole i Høje Taastrup havde i efteråret 2014 besøg af nogle studerende, der så på forskellige skoleformer. Deres afskedssalut var: "Det vi først og fremmest har lagt mærke til, og som vi ikke har oplevet mage til på nogen anden skole, er hvor pænt de voksne taler til børnene."

Det kan man da kalde værdifællesskab i praksis. Så flyver friheden ikke længere under skyerne, men er kommet i øjenhøjde. Relationskompetencer udvikles kun i fællesskaber. Det prøver vi så efter bedste evne, det har vi nemlig sat os for, det er det, vi vil. Så derfor er vi på vej – og derfor er vi på vej sammen.

Derfor er de katolske skoler også en kirkelig realitet. Som ærkebiskop Michael Miller (Vancouver) fra kongregationen for katolsk uddannelse sagde på en konference: "også fordi så få af skolernes elever har en relation til kirken gennem deres forældre, bliver skolerne, hvad de i grunden altid har været, til børnenes menighed."

De katolske skoler er, "skoler du kan tro på". I den dobbelte forstand som ordspillet tillader. Her anerkender vi menneskets transcendente natur, og her forsøger vi at virkeliggøre et fortolkningsfællesskab om meningen med at være. Rundet i et dybt værdifællesskab og ikke i nogle af alle de andre

mekanismer, der så let determinerer forhold mellem mennesker. Det er mysteriet, vi rører ved og bliver berørt af.

Derfor er det også en milemæl, når de katolske skoler i faghæftet for religion, nu beskriver det religiøse liv "som ligeværdigt med de mere traditionelle kundskabs- og færdighedsområder som f.eks. bibelske fortællinger og kirkehistorie" (Faghæftet for Religion på de katolske skoler i Danmark, 2014) og for øvrigt understreger, at "religionsundervisningen skal ses og forstås i sammenhæng med skolens øvrige liv og virke" (fagformålets tekst, 2014).

I vor samtid, som er tiltagende religionsfjendtlig, er der fokus på rationalitet i alt. Der skal mod til at stå i det åbne, der skal "psykologisk ilt" til, for at mennesket får den plads, det har krav på med sit spørgsmål efter den lange mening, den der rækker ud over øjeblikket.

Foreningen af Katolske Skoler fylder 50. Vi har en god grund til at finde sammen og blive ved med at holde samtalen i gang om, hvordan vi virkeliggør det enormt væsentlige projekt at lave katolsk skole i Danmark. Det gør vi med lidenskab og forpligtelse – og med en god portion kærlighed. "Den kærlighed, der aldrig er blind, det er det sidste, den er. Kærligheden er bundet, og jo stærkere bundet den er, jo mindre blind er den." (Chesterton).

Jesper Fich op

– vi vil også være en katolsk skole!

AF FORMAND FOR FAKS, DAN INGEMANN JENSEN, SKOLELEDER PÅ SCT. IBS SKOLE, HORSENS

Dan Ingemann Jensen

Ja, sådan udbrød en skoleleder fra en jysk privatskole for nogle år siden. Det var ved festmiddagen til Danmarks Privatskoleforenings årsmøde. Ved vores bord var en fem seks katolske skoler repræsenteret samt nogle ledere fra et par andre private skoler. Samtalen blandt os fra katolske skoler handlede om det netop afholdte ledelsesmøde og en tidligere retræte i FAKS. Dialogen var både afslappet og intens, og vi sprang fra emne til emne. På retræten havde et af emnerne været bøn, og vi var alle af oplægsholderen blevet beordret på vores værelser et par timer til personlig bøn, hvilket der ved bordet var forskellige meninger om. Indholdet på ledelsesmødet blev også vendt, både oplæggene, gruppearbejdet og også festmiddagen blev drøftet. Senere blev den kommende ledelsesrejse drøftet, og pludselig lød det højt hen over bordet: "Vi vil også være en katolsk skole!"

Bemærkningen fra skolelederen fik grinene frem og medførte en efterfølgende bred snak om fællesskab og skoleforeninger. Der er syv skoleforeningen i Danmark, og de er vidt forskellige både i størrelse og opbygning. Det ganske specielle for de 22 katolske skoler er medlemsskabet af to skoleforeninger, nemlig Danmarks Privatskoleforening og vores egen forening FAKS. Disse tilhørsforhold medfører, at FAKS konstant må være dynamisk og i udvikling. Vi må hele tiden være bevidste om forskellen mellem Danmarks Privatskoleforening og FAKS, fordi to identiske tilbud ikke vil være gavnligt for nogen af os. Samtlige katolske skoler bidrager konstruktivt til, at vores forening bevarer dynamikken og tilpasser sig udviklingen. Både på generalforsamlingerne, netværksmøderne og ledelsesmøderne drøftes meningen med FAKS fordomsfrit, og det er denne konstante dialog, der gør, at vi i år kan fejre vores 50 års jubilæum.

Bogstaverne i FAKS står for Foreningen Af Katolske Skoler. F kunne også stå

> F kunne også stå for fælleskab, fordi fælleskab er et nøgleord, for det vi gør.

for fælleskab, fordi fælleskab er et nøgleord, for det vi gør. Et skolefælleskab mellem bestyrelsesmedlemmer, ledelser, medarbejdere og elever. Et værdimæssigt fællesskab med det helt centrale mål at give det enkelte barn den allerbedste skoletid præget af læring, omsorg og kærlighed. Helt centralt er vores menneskesyn, der betragter hvert enkelt menneske som unikt og skabt til et liv i fællesskab og kærlighed med Gud og medmennesket.

Med dette jubilæumsskrift har FAKS' bestyrelse bestræbt sig på at give et billede af de katolske skolers mangfoldighed. Samtidig skal skriftet også gerne beskrive det ganske særlige fællesskab og de nære bånd, der er mellem de 22 katolske skoler.

Et stort tillykke til os alle med skoleforeningen FAKS' 50 års jubilæum.

Dan Ingemann Jensen

Få far op af stolen

SANKT NIKOLAJ SKOLE | ESBJERG

Lad mor blive hjemme fra lejrturen og få skabt et fællesskab blandt fædrene. Det er en af ideerne med valgfaget "Få far op af stolen" i 1.-3. klasse på Sankt Nikolaj Skole i Esbjerg.

"Nu er det en rigtig god forældregruppe i klassen, og jeg ved selvfølgelig ikke, hvordan det ellers ville have været, men det er min klare fornemmelse, at en sidegevinst med "Få far op af stolen" har været, at fædrene er blevet mere synlige, aktive og engagerede i klassens liv, fordi de synes, det er sjovt at være sammen. Det er selvfølgelig ikke alene på grund af det projekt, men det har givet haft en effekt", mener Geoffrey Tiddy, lærer i 3. klasse.

Mødrene til de 32 børn fra 1.- 3. klasse på Sankt Nikolaj Skole glimrer ved deres fravær. De måtte ikke komme med i år. Det er 10. gang, at 1. - 3. klasse har valgfaget "Få far op af stolen". Godt halvdelen af børnene og fædrene i de tre klasser er draget afsted på primitiv lejrtur fra fredag til lørdag.

Et større program med tovbane, gummibåd og opstilling af poster skal på plads, inden alle deltagerne når frem til lejrpladsen.

Friere tøjler

"Det er en god ide", siger en af fædrene, der er med for første gang. Han har sat en kedel vand over ilden på den ene af de fire bålpladser i den store åbne hytte. Ungerne får prøvet nogle ting, som de ellers ikke ville. Fx at løbe rundt med en skarp lommekniv. Det ville være mere strengt, hvis mødrene var med. Når det kun er fædre, er der mere tillid til, at det nok skal gå det hele", og det gør det også. Lærer Lars Høyer præsenterer fædrene for de næste par timers aktiviteter. I seks grupper skal de rundt til seks poster med hver sine udfordringer. Børn og fædre følges ad i samme gruppe.

Ideen er, at fædre og børn skal prøve at lave noget sammen i naturen, og at fædrene oplever, hvordan deres børn klarer sig, siger Lars Høyer. Han er enig

Bivuakbygning i Kjærgård Plantage

Et af målene med turen er at give forældre og børn mod på at tage ud i naturen

i, at børnene får friere tøjler, når mødrene ikke er med. Poderne kommer sikkert senere i seng, og måske får de ikke børstet tænder, er hans erfaring. Først ved ottetiden skal de til at lave aftensmad over bål.

"Et af målene med turen er at give forældre og børn mod på at tage ud i naturen. Et andet er, at fædrene kommer til at kende hinanden", fortæller Lars Høyer.

"Fædrene får et godt fællesskab på sådan en tur og har noget at snakke om, når de mødes. Det tror jeg, man kan drage nytte af, hvis der senere opstår krisesituationer i klassen. Det er nemmere at få løsnet op for en situation, når forældrene kender hinanden og kan tale åbent sammen, fordi de kender hinanden. Det kan tage brodden af mange ting.

"Når det kun er fædre, er der mere tillid til, at det nok skal gå det hele

En af landets ældste private skoler trak i festtøjet

Kærlighed
fællesskab
tolerance
omsorg
respekt
humor
livsglæde
frihed
etik
demokrati
ligeværd
og tro.

SCT. KNUDS SKOLE | FREDERICIA

Sct. Knuds Skoles værdiord, som i utallige år har afspejlet hverdagen på en af landets ældste private skoler oprettet ved kongeligt dekret i 1686.

At gøre en forskel for andre mennesker; også for dem vi ikke kender

Fredag den 14. september 2011 afviklede skolen et sponsorløb med fokus på nogle af de værdiord, som jubilæumsemneugen omhandlede. Elever, lærere, pædagoger, teknisk og administrativt personale samt forældre og bedsteforældre deltog i dette løb. Sponsorløbet gav mulighed for, at eleverne i FÆLLESSKAB var med til at yde en indsats og dermed drage OMSORG for Sorggruppen for børn og unge med kræftramte forældre. Det er en gruppe, der er hårdt trængt økonomisk.

Forældre, bedsteforældre, naboer, venner, byens erhvervsdrivende etc. støttede op om arrangementet ved at tegne sponsoraftaler med eleverne på Sct. Knuds Skole. Eleverne kunne løbe, cykle og løbe på rulleskøjter. Banen var opmålt til en kilometer på Fredericias nye bydel Fredericia C. Sponsorerne betalte et beløb efter eget valg pr. kilometer, som en sponsorelev gennemførte. Mange af skolens elever havde skaffet mere end én sponsor, hvorfor vi med glæde nogle få uger efter kunne videregive en check til Sorggruppen for børn og unge med kræftramte forældre på DKK 34.522,00.

Arbejde i suppekøkken i New York City

At gøre en forskel i nærmiljøet er én ting, men Sct. Knuds Skoles 10. klasse gør også en forskel mange tusinde kilometer væk.

Som en del af elevernes studietur til New York, arbejder de to dage i byens største "Soup Kitchen", hvor over 1000 hjemløse får serveret deres, for de fleste, eneste daglige måltid mad. Både tilberedning, servering, oprydning, hjælp til dem, der knap kan gå og venlig dialog, er blot nogle af opgaverne for skolens store elever på disse dage.

Uddannelse og dannelse smelter sammen og skolens stærke værdigrundlag er tydeligt for alle elever. Og vi vender år efter år tilbage for at gøre en forskel...

Øverst: Bustur til Egeskov Slot for førskole og den samlede indskoling.
Til højre: Eleverne prøvede at arbejde i et suppekøkken i New York.

Rygaards Skole har en vidunderlig park

MENNESKERETTIGHEDER

RYGAARDS SKOLE | HELLERUP

FN's hovedformål om blandt andet bevaring af miljøet, kampen for menneskerettigheder og international samfærdsel falder fint i tråd med Rygaards Skoles værdigrundlag, og formålet med at fejre De forenede Nationer i fællesskab er netop at styrke elevernes bevidsthed om et fælles ansvar for vor fælles klode. Det er en tilbagevendende tradition, og den 24. oktober, FN-dag, er et af skoleårets højdepunkter. Parallelklasser fra skolens danskprogede og engelsksprogede klasser arbejder sammen hele dagen omkring et overordnet tema, der har relation til FN. Et særligt, festligt indslag denne dag er fællesspisningen ved den store, internationale buffet. At spise sammen er styrkende for fællesskabet, og samtidig er der mulighed for at smage nye, spændende retter fra alverdens lande.

Planlægning af frokosten

Forældrerådet og Parents Committe er tovholdere på bespisningen af ca.1000 elever, 100 ansatte og 100 medhjælpende forældre i løbet af 2 timer. Skolen pyntes op til ukendelighed med blomster og flag fra de 84 forskellige nationaliteter, der er repræsenteret på skolen. Eleverne medbringer en ret eller en dessert fra det land, de primært har tilknytning til. Al overskydende mad pakkes hurtigt sammen og køres straks til Mother Theresas Soup Kitchen, som hvert år med glæde modtager maden til fordel for hjemløse.

Hvad skal vi lære på FN-dagen?

De store linjer i dagens faglige indhold ligger fast. To eller fire klasser fra hver afdeling tilbringer dagen sammen omkring det program, lærerne har forberedt ud fra det overordnede tema. For de yngste elever er der fælles, udvidet morgensang i kirken. Hver klasse har forberedt et musikalsk indslag, som de andre klasser skal lære, så der er altid mulighed for lidt ekstra sprogundervisning i fx swahili, kinesisk eller portugisisk. Et helt særligt indslag i kirken er præsentationen af alle de forskel-

Fransklærer Mme Crot er godt i gang

lige nationaldragter, der med synlig stolthed bæres denne dag. Alle børn i nationaldragt går i procession gennem kirken, og en af gangen siger de i mikrofonen hvilket land, de kommer fra, inden de betræder alteret, så alle kan se og beundre dem. Efter kirken er der fælles aktiviteter af mere kreativ eller social karakter, og det er en fornøjelse at se, hvor dygtige de yngste børn er til at interagere med hinanden på trods af sproglige begrænsninger. Mange nye venskaber bliver grundlagt denne dag. For mellemtrinnet og de ældste klasser byder dagen ofte på en oplægsholder, der fortæller om den organisation, vedkommende kommer fra. Det kan være repræsentanter fra WHO, Unicef eller Caritas, der holder oplæg på engelsk, hvor eleverne bl.a. hører om effekten af skolens indsamlinger, som støtter Assumptionssøstrenes skoler rundt omkring i verden. Det gør et kæmpe indtryk på eleverne at konstatere, at en skole i Filippinerne med omtrent det samme elevtal som Rygaards Skole, råder over 4 computere, hvilket ofte svarer til, hvad eleverne hver især har adgang til der hjemme.

Kommentarer fra evalueringen

FN-dagens evaluering foregår efterfølgende blandt elever, forældre og lærere. Dagen kræver meget planlægning og samarbejde, men det er nu indsatsen værd, når man oplever alle de glade børn.

Længe leve mangfoldigheden

FN dag er en meget anderledes og skøn skoledag, hvor hele skolens fællesskab bekræftes, og mange nye venskaber og bekendtskaber stiftes på tværs af afdelingerne – både blandt eleverne og blandt de forældre, som tilbringer hele dagen på skolen for at hjælpe til med bespisningen. Børnene lærer hinanden at kende gennem de fælles aktiviteter, og samarbejdet på tværs af skolen bestyrkes. Vi har hele jordens mangfoldighed repræsenteret på Rygaards Skole, og FN-dag er den mest markante dag, hvor vores menneskesyn om respekt, omsorg og ligeværd for alle italesættes og synliggøres, så det bærer ind i fremtiden.

Tiden går sin vej i historien om Momo, flot formidlet af skolens musicalhold

Åben skole – en ny november-tradition

SCT. IBS SKOLE | HORSENS

Forældre, bedsteforældre, elever, naboer til skolen og almindelige nysgerrige føres rundt på skolen i mindre grupper. Jeg fulgte efter dem.

Skolevalg er på dagsordenen. Tanken er, at alle grundskoler, folkeskoler og frie grundskoler inviterer indenfor til en præsentation af skolen for at kvalificere dette vigtige valg.

Kalenderen viser november. Fra håndarbejdslokalet lyder symaskinens abrupte rytme. Nogle forældre har stukket hovedet indenfor. Snakken er uformel mellem lærer, elever og besøgende. Der er intet forstilt over situationen. Dørene er åbnet til et ærligt møde.

I en tid, hvor farven på puderne fra Hay overvejes mere end nøje, har De frie grundskoler taget initiativ til, at skolevalget tages lige så seriøst.

Skolens egen kirke

Et forældrepar med barn har fundet vej ind i Sct. Josefs kirke og musikken. Koret øver. Familien sidder tæt sammen på bageste række, mens de lytter til Stay af Rihanna. De er stille, men alligevel i bevægelse. Novembers mørke har lukket uvedkommende indtryk ude. Elever fra Bankagerskolen i Horsens er også på besøg, de klapper entusiastisk mellem sangene og henvender sig til korlederen.

"Er det virkelig jeres kirke? Hvor er I heldige, at I kan synge morgensang. Hver morgen! I jeres egen kirke" siger de begejstret.

Med kirken i ryggen bevæger vi os videre mod Kildens sal. Skolens største rum. Der afholdes terminsprøve. Under den store lysekrone sidder eleverne fra 8. årgang. De sveder i lige rækker.

Musicalholdet øver

I skolens gymnastiksal øver skolens musicalhold. I år skal historien om Momo skrevet af Michael Ende omsættes til musik og dans. Tidstyve er på spil i historien, Momo kæmper en ensom kamp. Denne aften med Åben Skole har forældrene taget sig tid, denne aften er Momo ikke alene.

Skolegården ligger efterhånden øde hen. Et møde har fundet sted.

Kor er et populært valgfag på Sct. Ibs Skole. Faget har vokset sig så stort, at man nu øver i Kildens sal.

Herunder: Terminsprøve. Kildens sal, det største rum på Sct. Ibs skole, huser alle større arrangementer.

Faghæftet i religion markerer de katolske skolers vilje til at bruge deres ret, som frie skoler, til selv at formulere mål for faget.

Mig og FAKS – skolekonsulenten ser tilbage

AF JESPER FICH OP

Jesper Fich op

Samtidig med at FAKS kan fejre 50 års jubilæum, har jeg i 20 år gået rundt med to kasketter: Som biskoppens skolekonsulent og som "teologisk rådgiver" for FAKS.

Begyndelsen

Det var i 1995. Nogle år tidligere havde jeg forladt opgaven som børne- og ungepræst i den katolske kirke, og i den periode var der vokset et nært samarbejde med mange katolske skoler.

Som ungdomspræst var det umiddelbart naturligt at søge et samarbejde med de katolske skoler. Det viste sig tilmed, at en del skoler havde vanskeligheder med at skaffe "skolemesse- præster" , der syntes, det var sjovt med børn. Det syntes jeg. Så efterhånden fik jeg en lang portefølje af skoler, hvor jeg fik min daglige gang. Først Ordrup, hvor Str. Ansgaria Riemann var skoleleder. Til skolemessen satte hun satte sig på bagerste kirkebænk, og bagefter fik jeg så lektien: Det ord forstår børn ikke, og hvad vil du egentlig sige? Hvad hedder det så i børnehøjde? Sådan fik jeg mit religionspædagogiske kørekort.

Og så blev det rigtigt sjovt – Rygård, Sankt Knud Lavard, Niels Steensen, Tåstrup, Nørrebro, Amager, Maribo og Nykøbing F – i perioder også Odense.

Så da jeg forlod ungdomsarbejdet og fik nyt job, havde skolerne allerede i mange år været en del af min hverdag.

Da var det, at pater Edward Stappers O. Præm, Vejle, ønskede at vende tilbage til sit kloster i Belgien, og der var "brug" for en ny skolekonsulent. Og det blev mig, hvilket ikke var sket, hvis ikke Georg Høhling, der dengang var ny i formandsstolen, havde lagt sig i selen. Altså blev jeg udnævnt.

Om Georg Høhling købte katten i sækken? Det skal jeg ikke sige, men vi kendte hinanden, og jeg havde haft hans "unger" fra skolen i Ordrup med på diverse klosterture, og han så efter en præst, der ville – og kunne – engagere sig noget mere end pater Stappers, der de sidste år havde været blind og derfor begrænset i sit virke. Georg Høhling havde netop

ydet en personlig kæmpeanstrengelse med at få samlet FAKS efter splittelsen, og foreningen var parat til at se fremad. Det var Georg Høhling bestemt også. Foreningen havde nu en ung formand og en ung skolekonsulent (jeg var 39). Det var ikke sket før.

FAKS 1995

Det var et meget varmt fællesskab at træde ind i. Dengang bestod virksomheden vidtgående i at holde møder for skolederne – så det var en sluttet kreds. Man kendte hinanden, og man kendte hinanden godt. Der var meget uformelt socialt med hinanden. Der blev grinet meget, og der var i det hele taget en dejlig atmosfære.

Da viceskolelederne (dengang blev de kaldt "viceskoleinspektørerne") bankede på døren og gerne ville invitere sig selv, tænkte mange: Går det familiære ikke fløjten, hvis vi bliver så dobbelt så mange? Sådan gik det ikke. Det har vist sig, at de "store skoleledelsesmøder" sagtens kan rumme også afdelingslederne. Men det er klart, at alle nu er sig bevidst, at vi samles om en opgave – at drive skole – gode skoler, skoler med gods i.

For resten har jeg egenhændigt pillet det sidste "viceskoleinspektørskilt" ned. Argumentationen med skolelederen, der ikke syntes skiltet fejlede noget, var den: Som skoleleder kan din "vicer" da umuligt være viceinspektør, med mindre du selv gerne kaldes inspektør...? Så røg skiltet.

Ledelsesrejserne

I de år begyndte vi også at rejse sammen. Der havde været flere Rom-rejser tidligere, men nu blev de sat i system. Og efter nogle år rejste alle i ledelserne sammen og fik værdifulde oplevelser af "katolsk luft" i Rom og senere også andre steder.

Georg Høhling kaldte det "dannelsesrejser". Måske lidt for at legitimere, at vi brugte tid og penge på den måde, men beskrivelsen er lige i øjet. Rejserne åbner virkelig teologisk og kultur-historisk perspektiv, noget som ingen skole må blive iltfattig på, hvis den vil, det "mere" vi vil.

Skolesyn til eftersyn

Havde skolerne ondt i identiteten? Også Georg, bestyrelsen og jeg stillede os spørgsmålet: Er skolerne katolske nok? Og svaret: Ja og nej. Sådan er det altid, med den "umulige opgave at holde skole" (K.E. Løgstrup).

Vi fostrede idéen om en fælles proces for skolerne, hvor bekendelsesgrundlaget var i fokus?

Processen fik navn: "Skolesyn til eftersyn". Titlen havde vi "hugget" fra et sommerkursus på Fyn for de frie skoler. Deres – og vores – undertitel lød for øvrigt: "Er der overensstemmelse mellem det vi er, og det vi gør?" Det er der jo netop aldrig, og derfor er det så nødvendigt at arbejde med identitet, ideal og virkelighed.

Der var dog nogle, der undrede sig, men Gert Ryom-Hansen, dengang Ålborg, sagde til skeptikerne: "Det modsatte af skoleudvikling må vel være skoleafvikling...!" . Hvad vi ville? Med Georg Høhling som absolut dynamo, gik vi i gang. Hvordan havde man grebet sagen an i andre lande? Vi lod os inspirere af ærkebispedømmet Sydney, der var langt fremme i at indtænke værdier i de enkelte fag og ikke kun i skolens specifikke katolske tiltag. Vi fandt inspiration i Vatikanets skrifter, blandt andet "den katolske skole" (1975) og "den katolske skole på vej mod det tredje årtusinde".

For første gang samledes lærere fra skolerne i større tal for at tale sammen. Om det at være på katolsk skole, om at udvikle sig sammen, om at tage ansvar og ikke bare leve med en passiv loyalitet overfor værdigrundlaget. For Georg og mig handlede det om at udstrække ejerskabet til katolsk dannelse til alle skolens ansatte. Det er stadig hovedopgaven for mig som konsulent.

Georg Høhling, bestyrelsen og jeg slap processen løs uden rigtigt at ane, hvor vi ville lande. Og set i bakspejlet, skulle den proces have været mere styret, og der skulle havde været opsat mål på, hvad vi ville opnå på den korte og den lange bane. Men i gang kom vi, og det er ikke siden draget i tvivl, at det er den primære opgave for FAKS at være forum for refleksion, viden og udvikling af den katolske skoles virke.

FAKS's virksomhed vokser

FAKS udviklede sig til et mindre supermarked: Forum for religionslærere, kursus for nye ansatte, kursus for bestyrelsesmedlemmer, kursus for nye i ledelserne – til dels helt nye varer på FAKS's hylde – var alt sammen noget, der ny rykkede ind i arbejdsugen, for dette var jo vigtigt og skulle derfor ikke henvises til weekender, som var skolernes idégrundlag en fritidsaktivitet for de særligt interesserede.

Tvind og nye vedtægter for skolerne

I mellemtiden trak der sorte skyer sammen om den frie skole. Tvind-stormen med anklager om

”

Man kendte hinanden, og man kendte hinanden godt. Der var meget uformelt socialt med hinanden. Der blev grinet meget, og der var i det hele taget en dejlig atmosfære.

bedrageri og “koncern-styring” lå også over FAKS. Nogle journalister tænkte, at de katolske skoler helt sikkert var lige så topstyret som Tvind– endda udefra – fra PAVEN – og dermed i modsætning til dansk kultur og friskoletanke. Fordommen om den katolske kirke, som centralistisk og totalt hierarkisk trives godt i Danmark, hvor kendskabet til alt katolsk er ret begrænset.

Journalisterne blev svært skuffede, da Georg Høhling kunne oplyse dem om, at de katolske skoler om noget var opsat på at følge lovgivningen, og at enhver katolsk skole er selvansvarlig for sit virke, og at dette for øvrigt var i overensstemmelse med det katolske subsidaritetsprincip.

Tvindloven kom og med den også utallige spørgsmål om inhabilitet. Kunne en ordenssøster sidde i bestyrelsen for en skole, der var ejet af ordenssamfundet? Ja, det kunne hun, så længe hun ikke var provincial. Man hentede meget læsehjælp hos FAKS og Georg Høhling i den tid.

Mere vanskeligt var spørgsmålene om biskoppens godkendelsesret til vedtægterne og ikke mindst bestyrelsens sammensætning. FAKS kæmpede for, at den nye friskolelov ville tillade en majoritet af udpegede medlemmer.

Dette var en årslang proces, der endte lykkeligt, set fra de katolske skoler. Der var lydhørhed i Undervisningsministeriet for de særlige betingelser, katolske og andre skoler gerne vil virke under, så vi kunne forblive tilbudsskoler og ikke rene forældrestyrede skoler. Biskoppens godkendelsesret blev indskrænket til de paragraffer i vedtægterne, som har med skolens katolske identitet at gøre: Formål og bestyrelsessammensætning, ikke mindst. En løsning som synes åbenbar rigtig: Biskoppen blåstempler skolen som katolsk skole, mens ministeriet har godkendt, at skolens vedtægter er i overensstemmelse med friskoleloven.

I samme periode voksede også ønsket om at give skolerne en ny formålsparagraf. Den gældende trængte i høj grad til at komme i niveau med katolsk menneske- og skolesyn. Den hidtidige – såkaldte “Sostruperklæring” havde en umiskendelig tone af klassisk realskole tilsat lidt moral- og forventninger om “artige” børn.

Formålsparagraffen skulle også favne, at skolerne for længst ikke mere var rene “katolske” sogneskoler – som katolske skoler for katolske børn, men rummede både ansatte og elever med baggrund i folkekirken. Ikke sådan forstået, at de er “økumeniske” skoler, for deres forankring er forsat uforandret i den katolske kirke, men vi ser det økumeniske som en berigende kvalitet. Ligesom vi med glæde tager udfordringen op om at være skoler i et stadigt mere multikulturelt samfund.

”Når jeg om morgenen går forbi Institut Sankt Joseph (Østerbro), og ser eleverne på vej ind, ligner det mest af alt generalforsamlingen i FN.” Sådan skrev en af INFORMATIONs journalister i en artikel om den vedvarende debat om de frie skolers ansvar eller mangel på samme for integrationen. Katolske skoler har aldrig været “hvide skoler”.

Ministeriet havde et enkelt lovkrav til formålsteksten. Alle skoler i Danmark skal forpligte sig på at danne til samfund med demokrati og ligeværd, for at kunne få stats-

tilskud. Vi fandt en formulering, der støttede sig til Hal Kochs tanker: "på NN skole danner og uddanner vi eleverne til demokrati og ligeværd som en livsholdning. Det var Hal Kochs grundtanke, at demokrati ikke primært er et system, til at fordele magt, men en mentalitet, hvormed man møder hinanden med respekt. Det helt synkront med den katolske tro på menneskers absolutte ligeværd.

Selve præamblem for formålsparagraffen fandt vi i Andet Vatikanerkoncils dokument "Gravissimum Educationis": "I ganske samme omfang som andre skoler har den katolske skole en kulturel målsætning og søger at uddanne de unge til humanitet, men dens særkende er skabelsen af et skolemiljø, hvor evangeliets ånd af frihed og kærlighed er levende". Bedre kunne vi ikke selv sige det. Og da formålsparagraffen skulle kunne godkendes også af biskoppen – som sendte den i høring i biskoppeligt råd – så var det lettere at nå til enighed med en henvisning til Rom.

Georg Høhling var meget optaget af, at formålsparagraffen så vidt muligt blev fælles for alle katolske skoler. Det var ikke så vigtigt for mig. Det vi nåede frem til, kan jo siges på utallige måder og sikkert også bedre, selvom vi ikke var utilfredse med resultat. Det er i den forbindelse tankevækkende, at Vatikanet ikke har en forpligtende tekst klar, for i Rom er man af den overbevisning, at enhver skole må tage ansvar for sin egen formålstekst. Der har vi det igen med subsidariteten.

Det viste sig imidlertid, at en fælles tekst havde mange fordele, som skulle godkendes af forskellige instanser.

Værdigrundlag og hverdag

Tilbage står den enkelte skoles udfordring med at udarbejde en pædagogisk målsætning. Hvordan omsættes så værdigrundlaget i den enkelte skoles hverdag? Netop det gør, at en skolekonsulent aldrig bliver arbejdsløs. For mit indre blik ser jeg striber af bestyrelsesseminarer, møder med de enkelte skolers lærere på Magleås eller hjemme på adressen. Vi skaber fortællingen om den katolske skole, og jeg oplever mig som enormt privilegeret, at jeg får lov til at skrive med. Da jeg sidst var på vej hjem fra Ålborg, tænkte jeg i flyveren, hvor helt igennem særligt oplevelsen er, når lærerne tager imod mig på en måde, som går langt ud over det, som almindelig høflighed kræver. Og glæden er så stor, fordi jeg virkelig tror, at vi har et fælles projekt.

Sidst er også en stribe børnehaver kommet med i FAKS, efterhånden som de er blevet en del af den lokale katolske skoles virke.

FAKS får nye vedtægter – og ny formand

En forening som FAKS har altid behov for udvikling. I 2012 blev vedtægterne revideret: Først og fremmest var det i stigende grad blevet klart for alle, at FAKS's opgave ikke ligger i at være en skoleforening på linje med f.eks. Danmarks Privatskoleforening (DP), hvor alle skolerne i øvrigt er organiseret. Overfor det offentlige må de frie skoler stå sammen, når der skal forhandles vilkår for skolerne. Og da der ikke findes en særlig katolsk måde at rådgive om ferielov og ansættelsesforhold, løser DP nu engang den opgave. Men FAKS's berettigelse, som forum for katolsk skole i Danmark, er, ikke mindre betydningsfuld af den grund. Det kom de nye vedtægter til at afspejle. Og når man nu var i gang, kunne man lige så godt sikre sig, at de tre "kredse" blev repræsenteret i bestyrelsen. I nyere tid er samarbejdet på "lokalt" plan blevet meget omfattende: Katolske idrætslege, kurser for lærere, netværk for ledelser og sekretærer, for bare at nævne noget.

Ved samme lejlighed blev Dan Jensen foreningens nye formand efter Georg Høhlings lange formandsperiode. Formandsopgaven i FAKS har ikke ligefrem været kendetegnet af svingdør, i FAKS lærer man at blive på sin plads.

Dan Jensens formandsstil er i høj grad præget af "inddragelse" især af bestyrelsen, men også af hele foreningen. At Dan samtidig er et overordentligt hyggeligt menneske, nyder vi godt af, når vi til festmiddagen på ledelsesmøderne bliver konfronteret med diverse quiz med lødigt katolsk indhold: f.eks. hvor mange år har de katolske skoler i Danmark sammenlagt virket? (svar: 2601 år). Det var dog lige ved at gå galt engang, da et spørgsmål lød: "på hvilken skole har ledelsen den højeste gennemsnitsalder?" Jeg tør ikke røbe svaret her, for jeg husker, hvor upopulær formanden blev hos to af de tre kvinder i den pågældende ledelse. Selv plejer jeg at trække på forsynet i den slags sager og præsterede til formandens ærgrelse at svare rigtigt på 13 af 13 spørgsmål om en vigtig håndboldkamp, der netop var på skærmen, mens vi spiste festmiddag en gang i Fredericia.

Skolernes ejerskab af egne bygninger

I de sidste år har især tre store blokke optaget meget af min tid.

Kan vi på den enkelte skole og som skolefællesskab nå i retning af en fælles forståelse af værdier, og kan vi dermed understøtte et professionelt "vi"?

De sidste skoler er på vej til at overtage ejerskabet til egne bygninger. Det er en kompliceret proces, nogen gange vanskeligere end andre. Viden om prisfastsættelse af en skole er en helt egen disciplin. Hvad er den rette pris for en skolebygning? Er der et gaveelement fra stifter til skole? Eller er hele skolen i sig selv en gave fra stifter, hvad enten det er et ordenssamfund eller bispedømmet? Hvordan skal den offentlige vurdering ses i forhold til, hvad en skolevirksomhed kan finansiere?

Heldigvis er den proces nu lykkedes for en lang række skoler, der er blevet herre i eget hus, på økonomiske vilkår, der muliggør en sund fremtid for den enkelte skole. Det skulle da også bare mangle. Der bør ikke kunne være interessemodsætning mellem stifter og skole. Og når det lykkes, at underskrive købs-/salgspapirerne, er der altid sket en effektiv fremtidssikring for skolens videre trivsel.

Faghæfte i religion og "Filosofikum" for ledelserne

På indholdssiden har arbejdet med nyt fagformål og slutmål for religionsfaget og arbejdet med filosofikum for skoleledelserne fyldt godt op.

Faghæftet i religion markerer de katolske skolers vilje til at bruge deres ret, som frie skoler, til selv at formulere mål for faget. Lige siden de katolske skoler blev oprettet – nogle for mere en 150 år siden – var det hensigten, at her skulle der leveres en religionsundervisning af enestående kvalitet. I dag er faget så centralt som nogensinde, hvad i sig selv bør give fornyet interesse for faget på alle typer skoler. Indholdsmæssigt handler det grundlæggende om en mere eksistentiel og virkelighedsnær tilgang til faget. Religion er ikke kun et fænomen, som kan iagttages og beskrives, men en livsnødvendig virkelighed, der angår os alle ubetinget.

Filosofikum tager udfordringen op fra en voksende relativisme. Er sandheden subjektiv, hvilende på det enkelte menneskes "synes-ninger" eller sandheden om mennesket og verden ufravigelig og objektiv evigt gældende? Det kristne budskab opleves ofte som noget skræmmende med dets ubetingede krav om efterfølgelse, og nutidens mennesker har ikke i sinde at give afkald på det, som de oplever som deres frihed.

Hvor står vi som skoler – og hvor står skolernes ansvarlige overfor den udfordring? Kan vi på den enkelte skole og som skolefællesskab nå i retning af en fælles forståelse af værdier, og kan vi dermed understøtte et professionelt "vi"? Det kan synes som en ambitiøs udfordring, men det er ikke desto mindre, hvad vi har prøvet at tage hul på ved filosofikum for skoledelserne over det sidste 1½ år. Vi kommer helt sikkert til at arbejde videre både som skolefællesskab og som enkeltskoler med de spørgsmål, hvis vi også fremover vil hævde, at vi er sande frie og katolske skoler.

"Katolsk" frihed

Opgaven, som jeg dengang gik ind til, viste sig altså at rumme mange varenumre. Nogen gange er det indadtil – hos bestyrelser, ledelser og lærere, at det gælder om at skabe viden og forståelse for, hvad vi kan og skal som katolske skoler. Det kan give kant, hvis nogen misforstår friheden derhen, at idégrundlaget er et tag-selv-bord.

Men der er også en kant i forhold til dem, der ikke forstår, at det at drive katolsk skole altid har krævet pastoralt mod. Det er altid én af de hele store prøvesten, hvorvidt det lykkes at få den katolske skoles selvforståelse/mission og den til enhver tid herskende kultur til at tage hinanden i hånden og danne syntese. I grunden er det de samme vanskeligheder, kirken som helhed står over for. Vil vi trække os tilbage og være kirke for de få, eller tror vi på kirkens sendelse til verden, som en uundværlig humaniserende faktor?

Jeg håber, at min efterfølger, der skal skrive til 75 års jubilæumshæftet vil kunne skrive, at netop det lykkedes.

Jesper Fich op

DIESEL
TURN
UP

Indskolingslejr – en årligt tilbagevendende begivenhed på Sct. Michaels Skole

SCT. MICHAELS SKOLE | KOLDING

På Sct. Michaels Skole er en af vores værdier "fællesskab". Den værdi kommer bl.a. rigtig meget til udtryk på vores lejrskoler. Vi har lejr på mange af årgangene. Den første lejr, som vores elever oplever, er indskolingslejren.

Indskolingslejren er en fælles lejr for 0., 1. og 2. årgang. Den er delt op i to omgange, så x´erne er sammen og y´erne er sammen. Eleverne tager af sted fra skolen fra morgenstunden den første dag og kommer hjem om eftermiddagen dagen efter.

Turen går til en lejrskole i forholdsvis kort afstand fra skolen. Det giver mulighed for, at forældrene kan komme og hente et barn, hvis der mod forventning skulle være nogen, som ikke kan sove, selvom sovebamsen også er kommet med, og selvom der både har været pyjamasparty og godnathistorie, inden børnene kryber til køjs.

Skov og strand

Indskolingslejren er altid et sted med både skov og strand, så rigtig meget foregår udendørs uanset vejret. Lejren er placeret i maj måned, så heldigvis er der som regel godt vejr det meste af tiden. Nogen gan-

ge er der et tema for turen, så de aktiviteter, der bliver lavet, er centreret om f.eks. luft, vand, trolde el.lign.

Der er planlagte aktiviteter, men også masser af tid til selv at finde på, fange krabber, finde sjove sten og insekter og lege sammen.

Forældrene har på forhånd hjulpet til med at lave forskellige ting til at forsøde opholdet med undervejs. Det kan f.eks. være pølsehorn, frikadeller eller gode kager. Under måltiderne er der god tid til at hyggesnakke, fordybe sig og nyde fællesskabet.

Der er en rigtig god bålplads, så der bliver også sunget og lavet snobrød.

Det er altid trætte, men glade elever og lærere, som kommer hjem fra indskolingsturen. Her lægges grunden til et godt samarbejde mange år frem.

Vi slentrer langs Tiberen, igennem Trastevere, hænger ud på den Spanske Trappe, bestiger Avertinerhøjen med Orangelunden og afslører nøglehullets hemmelighed.

Næste side: På Peterspladsen

Lejrskole i Rom

SANKT ANNÆ SKOLE | AMAGER

Siden 1964 har Sankt Annæ Skole haft Rom som fast rejsemål for afgangsklassernes lejrskole.

Baggrunden var, at vores daværende skoleleder Annie Rastrup efter en del lejrskoler i Danmark og en enkelt i udlandet, havde fået mod på at lave en fast lejrskole i udlandet.

Hun syntes, der var to oplagte rejsemål for os som katolsk skole, nemlig Jerusalem eller Rom. Og da Jerusalem lå i et evigt uroligt område, faldt valget på Rom.

Med Annie i spidsen som begejstret Romfarer og engageret historielærer, i øvrigt med eget rejsebureau, var grunden lagt til en af vores bedste og stærkeste traditioner.

Vi kan i år fejre 50 års jubilæum for Sankt Annæ Skoles Romrejser.

Naturligvis har turen gennemgået nogle forandringer siden da. Rejsen foregår i dag med fly og er derfor blevet lidt kortere, og enkelte nye ting er kommet på programmet, bl.a. en fodboldkamp på Det Olympiske Stadion. Mange klasser i dag laver en dokumentarfilm om turen i stedet for den traditionelle Romrapport.

I dag indlogeres vi på Instituto Dei Padri Teatini tæt på Piazza Navona og Campo Di Fiori.

Eleverne er guider for hinanden

Desuden optræder eleverne selv som guider for hinanden. Turen er grundigt

> Turens højdepunkt er stadig besøget i Peterskirken og paveaudiensen...

forberedt hjemmefra, hvor man i grupper har arbejdet med de forskellige seværdigheder. Eleverne er spændte på at opleve den valgte turistattraktion "live" og på at dele deres viden med kammeraterne, og der er stor opmærksomhed og respekt om de unge guider. Det er en fornøjelse som lærer at se, hvordan de formidler stoffet.

Turens højdepunkt er stadig besøget i Peterskirken og paveaudiensen, måske oven i købet med mulighed for personligt at hilse på Paven. En kæmpe oplevelse ikke mindst for vores katolske elever. Og så ser vi naturligvis den betagende udsigt fra Peterskirkens top.

Derudover byder turen på besøg i mange andre smukke kirker, som f.eks. San Clemente, Santa Sabina og San Paulo fuori le mura samt udflugt til bjergbyen Subiaco og besøg i Katakomberne – en rejse gennem kristendommens historie. Fra majestætiske pladser til små ydmyge gader og stræder. Vi traver byen tynd på kryds og tværs. Vi slentrer langs Tiberen, igennem Trastevere, hænger ud på den Spanske Trappe, bestiger Avertinerhøjen med Orangelunden og afslører nøglehullets hemmelighed. Vi mærker historiens vingesus på Forum Romanum, oplever Colosseum, rammen om kampe på liv og død i oldtidens Rom. Ser imponerende bygningsværker som Pantheon, og mærker også nutidens pulserende storbyliv rundt om os. Og sidst, men ikke mindst, kaster vi en mønt over skulderen i Trevi Fontænen. I håb om en gang at komme tilbage til Den evige Stad.

Selv om turen har ændret sig på nogle områder, er den grundlæggende den samme, en dannelsesrejse til en by, der er så rig på kultur og historie - for vores ældste elever i slutningen af deres skoleforløb. En mulighed for sammen med kammerater og lærere at opleve et fantastisk sted sammen.

Rom-aften

Efter turen inviteres familierne til Romaften på skolen. Aulaen trylles om til en italiensk Ristorante med rødternede duge og efter en italiensk menu viser eleverne film og billeder og fortæller om deres oplevelser.

I 2011 var skolens kor og vores venskabskor fra Sankt Ibs Skole i øvrigt på korrejse sammen til Rom, hvor eleverne sang for Paven.

Til foråret 2015 kommer turen til lærerkollegiet. Som tre gange tidligere holder vi forlænget pædagogisk weekend i Rom!

Og vores kommende 8. klasser er allerede begyndt at glæde sig. Til efteråret er det deres tur til at opleve den traditionsrige lejrskole i Rom.

Som katolsk skole har vi som formål at skabe et værdibaseret skolemiljø, hvor vi bl.a. søger at skabe muligheden for, at den enkelte elevs tro kan afklares og modnes.

På skolerne er det derfor helt naturligt, at vi begynder hver dag med morgensang og morgenbøn, hvor alle elever uanset tro og livsanskuelse er samlet i et fællesskab og har mulighed for samtale med Gud, og blive mindet om en virkelighed, der er større end os selv. Bøn, er en vigtig begyndelse på skoledagen. Her lægger vi det frem for Gud og hinanden, som vi gerne vil fylde dagen med. Samtidig har vi i den stille stund muligheden for den helt private samtale med Gud. Det er forskelligt fra dag til dag, hvordan samtalen med Gud forløber, men rammen og muligheden er der. Denne gode, daglige vane vil vi ikke undvære.

Morgensang i kirken

På Sankt Ansgars Skole er vi så privilegerede, at kunne være i Sakramentskirken hver morgen. Og hver morgen begynder med et øjebliks stilhed i kirken, før vi beder enten Fader Vor eller Frans af Asissis´bøn efterfulgt af en salme eller sang. Ved morgensang kan der også knyttes kommentarer om dagens helgen, kirkerummet eller gives relevante informationer om skoledagen. Ofte optræder eleverne også for hinanden. Morgensang er en stjernestund i skolens liv og udover det åndelige aspekt, gives muligheden også for et synligt fællesskab alle skolens elever imellem, og mange forældre deltager også i morgensangen sammen med deres børn.

SANKT ANSGARS SKOLE | KØBENHAVN N

MORGENBØN OG MORGENSANG

Modtagelse på RDFZ-High School, Beijing

Jesuiterskole med international profil

NIELS STEENSENS GYMNASIUM | KØBENHAVN Ø

Tre NSG-drenge på St. Xavier High School, Cincinnati OH

Jesuitterne har altid været kendt for deres internationale aktiviteter, og i 69 lande er der uddannelsesinstitutioner – grundskoler, gymnasier og universiteter – som drives af jesuitterne og derved med det jesuitiske dannelsessyn, der er kendetegnet ved et katolsk værdigrundlag, høj faglighed og uddannelse af reflekterende elever med omsorg for andre. Niels Steensens Gymnasium er som jesuiterskole med i et netværk med over to mio. elever og studerende. Den internationale dimension er derfor en vigtig del af vores profil, da vi gerne vil bibringe vores elever internationalt udsyn samt respekt og forståelse for andre kulturer og religioner.

På high school i USA

Siden 2003 har NSG haft studieture til katolske high schools i Kentucky og Ohio for vores elever i 2.g, hvor de bor privat. I forbindelse med gymnasiets studietu-

Gæstfrihed hos en amerikansk værtsfamilie

re indgår det tværfaglige fag AT – Almen Studieforberedelse – med opgaver og feltarbejde, som bearbejdes og fremlægges efter hjemkomsten. Det overordnede emne for USA-turen hedder: "En undersøgelse af kulturen i Ohio og Kentucky med særlig vægt på den katolske kristendom, som den observeres under besøget."

Kinesisk på NSG

Kinesisk kultur har en særlig betydning for NSG som jesuiterskole. Jesuitterne var tidligt tilstede i Kina og bidrog betydeligt til videnskabs- og kulturformidlingen mellem øst og vest. En enkelt klasse på NSG begyndte i 2006 med kinesisk, og siden har alle elever i grundskolen fået obligatorisk kinesisk, og i gymnasiet udbydes det som studieretningsfag og valgfag. Gennem vores samarbejde med Confucius Institute på Copenhagen Business School har Niels Steensens Gymnasium fået en partnerskole i Beijing – The High School Affiliated to Renmin University. De elever i gymnasiet, som har kinesisk, får mulighed for at komme på en udvekslingstur i 2.g til RDFZ i Beijing. NSG-eleverne bliver indkvarteret på skolens campus og kan også opleve et homestay, hvor de bor nogle dage hos en af de kinesiske elevers familie. Vores elever bliver inddraget i undervisningen fx i et projekt om genanvendelse af gamle industrigrunde i Beijing, når fabrikkerne flytter væk fra byerne. De danske elever har forberedt et tilsvarende oplæg fra Københavns udvikling til en renere by. Præsentationerne foregår dels på kinesisk og dels på engelsk. De kinesiske elever kommer senere på genvisit til Danmark.

Samarbejde med The Jesuit Institute UK

NSG's lærere og ledelse har haft stor glæde af vores tætte samarbejde med The Jesuit Institute i Storbritannien. Derigennem har vi fået en ny mulighed for efteruddannelse for lærerne og mulig deltagelse i konferencer m.m. En gruppe drenge fra 6. klasse har haft den spændende oplevelse at være på et udvekslingsbesøg på St. John's Beaumont, en drengeskole i Windsor. Vores 10. klasser har afprøvet deres engelskkundskaber på en tur til Scotland, hvor de besøgte jesuiterskolen St. Aloysius' College i Glasgow.

Det internationale i det daglige

NGS er også i det daglige præget af den internationale dimension. Eleverne møder lærere og andet personale fra mange forskellige lande. Desuden kommer vores elever med mange forskellige nationale, religiøse og kulturelle baggrunde, hvilket betyder, at eleverne lærer at respektere og anerkende forskellighed.

Som Buster Kaae Pilegaard, student fra NSG årgang 2013, udtrykte det i sin dimissionstale:

"Igennem de tre år her er vi blevet introduceret til den globale verden, vi lever i, som i et mikrokosmos i form af vores skole, hvilket er noget, jeg ikke ville være foruden."

Socialpraktik
for 8. klasserne på ISJ

INSTITUT SANKT JOSEPH | KØBENHAVN Ø

Institut Sankt Josephs værdigrundlag kan man blandt andet læse følgende:

"Det enkelte barn skal have lyst til at bruge sig selv til glæde for medmennesket og verden".

Hvis dette skal virkeliggøres, og ikke kun være noget som skolelederen med patos fremfører ved festlige lejligheder, skal det selvsagt have konkrete udtryk i vores fælles hverdag. I forlængelse heraf besluttede vi i 2012, at vores 8. klasser hvert år skal i socialpraktik.

Målet er at åbne elevernes øjne for de værdier, der ligger i at være noget for andre mennesker, for herigennem at medvirke til at udvikle større social opmærksomhed og ansvarlighed hos den enkelte elev.

Strukturen ser ud som følgende: Eleverne skal i ti uger påtage sig to ugentlige timers ulønnet socialt arbejde. Det kan fx være som besøgsven på et plejehjem, i en vuggestue/børnehave eller som handicaphjælper. Praktikken må lægges, hvornår det passer i ugens løb, blot skal det tidsmæssigt være mindst to klokketimer og placeres udenfor elevernes normale skema.

En succes fra begyndelsen

Socialpraktikken var allerede første år en stor succes blandt både elever, forældre og lærere. Som udgangspunkt skulle eleverne selv finde deres praktiksted. Hvis dette ikke lykkedes, havde skolen en række gode kontakter. Eleverne kom hjem med oplevelser som i den grad satte gang i refleksionerne om menneskeværd, social ulighed o.s.v. som for øvrigt ofte bruges som "stof" i en efterfølgende

Socialpraktik udføres i to timer i ti uger. Det kan være som besøgsven på et plejehjem.

Nederst og på modstående side: Socialpraktik i Rom hos Mother Theresa søstrene

skoleopgave i dansk, religion eller samfundsfag.

Ét af de skægge forløb det første år var et gymnastikforløb på plejehjemmet Sølund, hvor tre piger hver søndag formiddag i ti uger lavede gymnastik med et hold bestående af 12 ældre damer. Pigerne fik lov til at lave en lille film herfra, som årgangen med stor fornøjelse så sammen på skolen.

Socialpraktik i Rom

Når eleverne tager til Rom i slutningen af 8. klasse, er de også i socialpraktik en af dagene. Vi samarbejder blandt andet med Mother Theresas søstre, som har et stort suppekøkken for hjemløse beliggende i bunden af Circus Maximus. Her tager søstrene hver dag året rundt imod ca. 200 hjemløse. Eleverne møder her en af Rom-dagene fra kl. 10. 00 - 14.00 og hjælper med rengøring, madlavning, servering og afrydning/opvask. Eleverne går på med krum hals, til trods for at en del af dem er temmelig udfordrede i forhold til deres trygge "Østerbro-komfortzone". Det er ganske enkelt en fornøjelse at være vidne til. Sidste år var der en præst der sagde et par ord til eleverne, inden de skulle i gang med at servere for de hjemløse:

"Man tror umiddelbart, at grunden til at disse mennesker kommer, er for at få et måltid mad, og det er det naturligvis også. Men, I skal vide, at det allervigtigste I kan give disse mennesker i dag, det er ikke mad. Det fineste I kan give dem er, hvis I hver især vil gøre alt for at signalere, at I synes, at disse mennesker er lige så meget værd som jer. Kan I det, har I givet dem en meget stor gave, som de i den grad har brug for".

Og så blev – i dette tilfælde – 10 østerbrodrenge på 14 år sendt afsted for at servere!

Dette er guld at lære; og det kan ganske enkelt ikke læres i et klasseværelse!

At være med til at gøre en forskel...

SANKT KNUD LAVARD SKOLE | KGS. LYNGBY

I en stor del af verden har man ikke samme tilgang til mad, vand, og uddannelse, som skolebørn har i Danmark.

På de katolske skoler er der en stærk tradition for at se os selv som en del af det globale fællesskab og bygge på, at vi har et ansvar for at hjælpe medmennesker både tæt på os, men også medmennesker ude i verden.

Denne tradition bunder i skolernes menneskesyn; at vi er alle skabt i Guds billede – hvert enkelt menneske er unikt og har en helt særlig værdi, som vi i fælleskab skal værne om. Det forpligter os til at hjælpe, især de, der lider nød.

Tradition for indsamlinger

På skolerne er der derfor ligeledes en stærk tradition for i løbet af skoleåret at have arrangementer, der har til formål at samle ind til hjælp til fattige og nødlidende.

Det kan være indsamlingsperioder for eksempel jule- eller fasteindsamling, eller det kan være arrangementer som basar, markedsdage, loppemarked, eventuge, løb - mangfoldigheden og kreativiteten er stor.

På Sankt Knud Lavard Skole ser vi hvert år frem til Høstmarkedet, og i fastetiden gør vi meget ud af indsamling, og de velkendte små sparebøsser har i denne periode fast placering i klasserne.

Fælles for arrangementerne, er, at hele skolen – elever, lærere, forældre ofte også repræsentanter fra lokalsamfundet, bakker op – alle vil gerne være med til at gøre en forskel for mennesker i nød.

Projekterne der støttes er lige så mangfoldige. Det kan være hjælp til folk, der er i akut nød som følge af naturkatastrofer eller krig, det kan være udviklingsprojekter med skolegang og uddannelse til børn og unge, det kan være projekter, som hjælper hele samfundsgrupper. Ofte lægges der vægt på, at hjælpen bliver hjælp til selvhjælp.

Skolerne sender hjælpen ad mange veje. En af hovedaftagerne er dog Caritas.

Caritas er den katolske kirkes verdensomspændende humanitære organisation. Det lidt mere formelle samarbejde mellem de katolske skoler og Caritas går tilbage til 2002. Det år gik overskuddet fra Børnenes U-landskalender på DR-TV til et Caritas projekt i Bolivia.

Sankt Knud Lavard Skole var med, og vi bruger fortsat de sansekassser med ting fra Bolivia, som var en del af oplysningsindsatsen om landet og projektet.

Børn hjælper børn

Nu skriver vi 2014 og samarbejdet mellem Caritas og de katolske skoler sker nu under overskriften

"Børn hjælper børn". På de katolske skoler samles der ind til Caritas' udviklingsarbejde for at skabe en bedre hverdag og fremtid for alverdens børn. Det sker fortsat gennem et konkret projekt, og når flere skoler går sammen kan vi engagere os i større projekter.

Samtidig oplyses danske elever om forholdene i det pågældende land og de problematikker, der knytter sig til landets manglende udvikling, og elevernes karitative bevidsthed styrkes. På den måde opdrages eleverne til lade holdning følge af handling. For fællesskab forpligter – også det globale!

Elevarbejder

Elever på besøg hos Birgitinerinderne i Vadstena

Brandstand

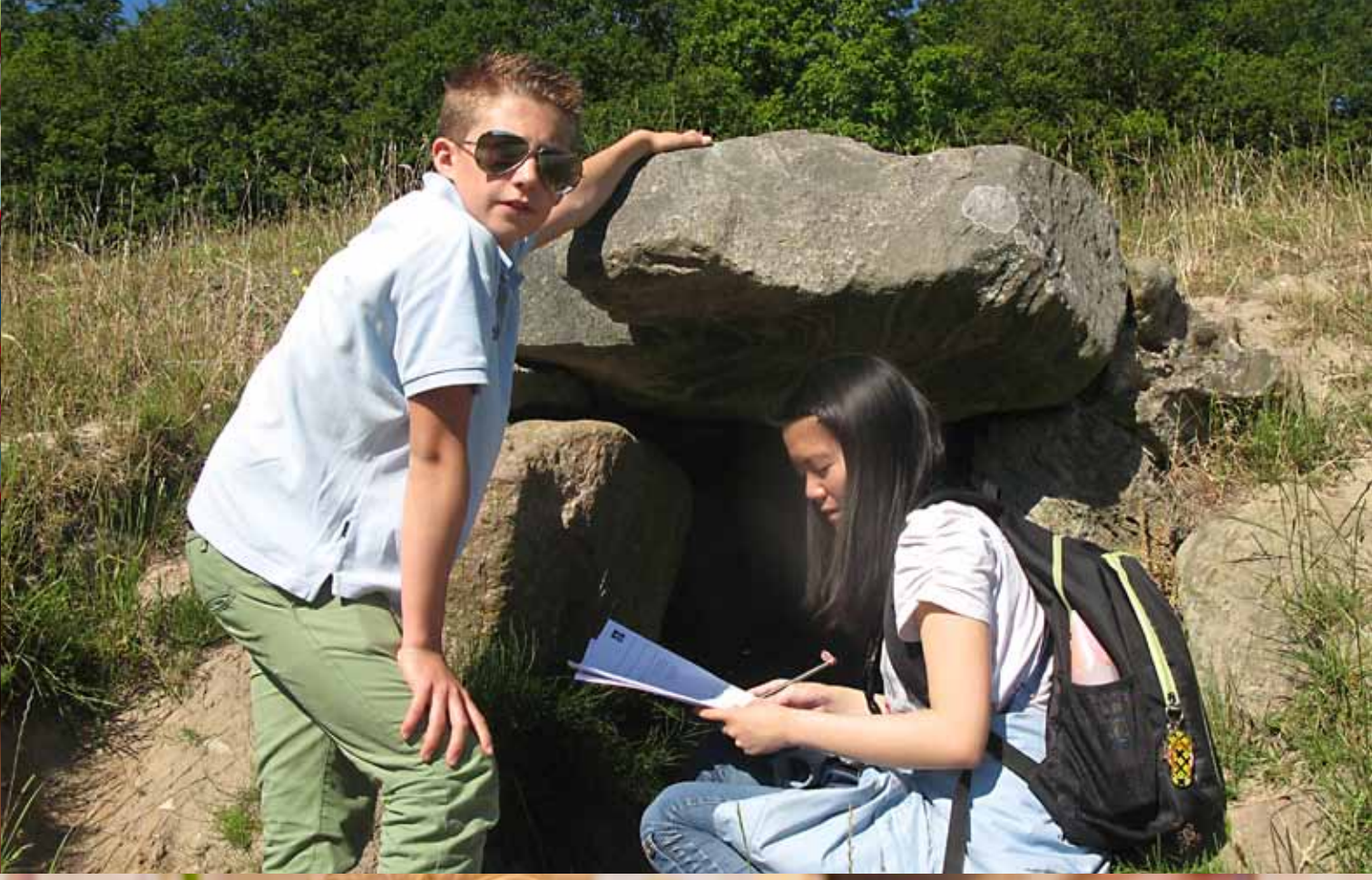

FAKS i 50 år 1965 – 2015

AF HERLUF ERIKSEN

Herluf Eriksen

Siden FAKS (Foreningen Af Katolske Skoler) blev dannet i 1965, har foreningen udviklet sig i overensstemmelse med de muligheder og behov, som de 24 katolske skoler havde. Fra begyndelsen var foreningen tænkt som et mødested for skolernes ledelser og bestyrelser. Det var ikke de ansattes forening – selv om lederne jo dog var blandt de ansatte. FAKS blev derved skolernes forening, der skulle varetage skolernes og bestyrelsernes interesser på samme måde, som Danmarks Realskoleforening varetog sine medlemsskolers interesser. Det gjaldt både opadtil i forhold til ministeriet og nedadtil i forholdet til de ansatte på skolerne. Her kunne skolelederne let komme i klemme, idet de både var ansatte og samtidig var vant til at "tegne skolen" på bestyrelsernes vegne. Men derom senere.

Herudover var det naturligt, at FAKS varetog skolernes forhold til bispedømmet, der i 1965 i Hans L. Martensen havde fået en meget skoleinteresseret biskop. "De katolske skoler er Kirkens vigtigste ansigt overfor ikke-katolikkerne i Danmark" sagde han, idet han dog lagde vægt på, at det ikke er målet for de katolske skoler at omvende ikke-katolske elever til at blive katolikker.

Derfor blev det praksis på alle de (dengang) 24 katolske skoler at dele klasserne i kristendomsundervisningen, så de katolske elever blev undervist for sig af en katolsk lærer. Det betød, at også de engagerede medlemmer af Folkekirken trygt kunne sende deres børn i de katolske skoler, som gennem årene fik ry for at give en solid faglig undervisning. Og en særlig omhyggelig kristendomsundervisning, oftest med to ugentlige timer på alle klassetrin i modsætning til folkeskolens ene.

Biskop Hans Martensen deltog gerne i foreningens møder, og han indbød i mange år skolelederne til en årlig januarretræte på Magleås, hvor han gavmildt delte sin store teologiske viden med skolernes ledere. Her blev han en samlende figur for både katolske og protestantiske skoleledere – i en årrække var der næsten lige mange af hver – idet han favnede bredt, men samtidig stod urokkeligt fast på de centrale trossandheder.

I de 50 år fra 1965 til 2015 har de katolske skoler som helhed haft langt flere elever, der var ikke-katolikker, som den indforståede betegnelse lyder,

end katolikker. En enkelt skole (Sct. Albani) havde i en periode mere end 50 % katolske elever, men samlet set var mere end 80 % af eleverne ikke katolikker. Der har gennem årene været forholdsvis flest katolske elever på skolerne i de større byer. Det skal ses i lyset af denne elevfordeling, at den første formand for FAKS, Erling Tiedemann i sin formandstid (1965 – 1971) slog fast, at "det vigtigste økumeniske arbejde i Danmark er det, der udføres på de katolske skoler".

I 2014 var der 1.398 katolske elever af det samlede elevtal på 9.550 på de 22 katolske skoler. Det er 14,6 % i gennemsnit, men dækker over en forskel fra 0,3% til 40%. Udviklingen i elevtallet ses her:

1979	7.807
1984	8.307
1989	8.006
1997	7.212 – det laveste i perioden
2003	7.811
2007	8.267
2010	8.798
2014	9.550 – det højeste nogensinde

det vigtigste økumeniske arbejde i Danmark er det, der udføres på de katolske skoler.

FAKS blev i 1966 en del af de frie skolers nye samarbejdsorgan "Fællesrådet" som forhandlede skolernes forhold med Undervisningsministeriet (- og nogle få år Kulturministeriet, hvis ressort skolerne en kort tid hørte til). Fællesrådet etablerede ikke selv et serviceorgan til at besvare spørgsmål fra skolerne om lovgivning og administrative regler, så derfor oprettede flere skoleforeninger selv sådan et servicekontor. Det gjorde de mange grundtvigske friskoler i fællesskab, og det gjorde Realskoleforeningen også. Spørgsmålet var så, om de katolske skoler kunne magte en sådan servicefunktion overfor de 24 skoler, og det var der ikke enighed om.

14 af skolerne oprettede i fællesskab et sådant sekretariat på Sct. Ibs Skole i Horsens, hvor skoleleder Jørgen Frost Jensen varetog opgaven, mens de fleste øvrige meldte sig ind i Danmarks Realskoleforening, der med ca. 100 medlemsskoler havde råd til at heltidsansætte en sekretariatsleder. En del katolske skoler var skeptiske over for at slutte sig sammen med de – som helhed – mere gammeldags fungerende realskoler. Men de 9 katolske skoler, der meldte sig ind her, fik faktisk stor indflydelse og havde i en årrække flertallet i Danmarks Realskoleforenings bestyrelse (Peter Løgstrup, Lilian Jespersen, Jesper Fokdahl og Ole Dam), uden at de dog benyttede dette flertal til at politisere for "katolske synspunkter".

Argumentet imod at være en lille, selvstændig, katolsk forening til at løse faglige konflikter – herunder personkonflikter – på vore 24 skoler var, at når der ikke var råd til at ansætte lønnet personale til konfliktløsning, kunne en skoleleder komme til at sidde og skulle løse personkonflikter, hvor hans gode ven og kollega, skoleledeen på en anden katolsk skole, var kommet i konflikt med sin bestyrelse og risikerede fyring. Her var det mere trygt at lade Danmarks Realskoleforenings professionelle sekretariat gå ind i sagen.

Efter at de katolske skoler således i nogle år havde tilhørt 2 forskellige foreninger (en enkelt katolsk skole stod helt uden for skoleforeningerne, og

NSG var en tid alene medlem hos de private gymnasieskoler), lykkedes det omsider at få ændret vedtægterne for FAKS, således at den kunne samle alle de katolske skoler. Fra 2013 er NSG også fuldt medlem af FAKS, så den organisatoriske enighed nu er total. Skolerne får deres ønske om en egentlig arbejdsgiverforening imødekommet i Danmarks Privatskoleforening, mens FAKS kan tage sig af at udvikle skolernes identitet som katolske skoler.

En vigtig udfordring blev det, da Undervisningsministeriet i 1990-erne forlangte, at der skulle udarbejdes nye vedtægter for alle frie skoler, og at det var ministeriets krav, at de nye vedtægter skulle fastslå forældrenes ret til at besætte alle skolernes bestyrelsesposter. I et samarbejde med de kristne friskoler og de tyske mindretalsskoler lykkedes det FAKS at overbevise ministeriet om, at flertallet af bestyrelsernes pladser kunne besættes med personer udpeget af skolernes kirkelige bagland. For FAKS altså katolske organer som f.eks. lokale menighedsråd, et ordenssamfund, biskoppen eller pastoralrådet.

Igennem årene har FAKS løst mange opgaver: Der er afholdt kurser for lærere, rejser og retræter for skoleledelser og for lærere samt arbejdet intenst med en ny formålsformulering.

Dette meget store og landsomfattende arbejde er blevet lettet af, at der efterhånden har udviklet sig en praksis for, at skoleledelserne mødes en gang halvårligt, hvor bestyrelsen for FAKS indkalder og kan sætte presserende emner på dagsordenen. Fra i 1960-erne at ligne en "skoleledernes klub" er FAKS-møderne nu blevet stedet, hvor nutidens problemer, fremtidens muligheder og skolernes hele udvikling og værdigrundlag kan drøftes i en større kreds.

I jubilæumsåret har skolerne tilsammen det højeste elevtal nogensinde: 9.550 elever. Udfordringen er fortsat at sikre skolernes identitet som katolske skoler trods den ret lille procentdel af katolske elever og lærere.

De katolske skoler i Danmark, hvor langt over 100.000 elever gennem årene er blevet forberedt til deres voksenliv, anses heldigvis i den brede offentlighed for at være gode skoler, der giver eleverne solid, faglig undervisning, tager hånd om den enkelte elev og samtidig tør sætte fokus på livets aktuelle, etiske spørgsmål både blandt lærerne, eleverne og forældrene.

Det er slet ikke så dårligt.
TILLYKKE til FAKS med de 50 år!

Herluf Eriksen,
cand. pæd, tidligere skoleleder på Sct. Birgitta Skole
og på Institut Sankt Joseph

Hvert år begyndes skolen med en udendørsmesse i haven

Julecafé på Sankt Birgitta Skole

SANKT BIRGITTA SKOLE | MARIBO

Modstående side: Julemarkedet er nu blevet et arrangement, der aktiverer hele forældrekredsen, for alle klasser står for en aktivitet på markedet.

Hvert andet år forvandles Sankt Birgitta Skole i Maribo på den sidste lørdag i november måned til et kæmpe julemarked, hvor ikke bare skolens elever og forældre strømmer til, men for hele byen og området er det en tradition at komme.

Julemarkedet begyndte egentlig ud fra et trist kapitel i skolens historie, hvor skolen var kommet i store økonomiske problemer, og skolen var meget tæt på at lukke. Der var ikke engang til at opretholde skolens drift, så man var nødt til at tænke kreativt, så man kunne beholde skolen. Kendetegnende ved skolens kultur og ånd, planlagde og gennemførte personalet så et julemarked, hvor man i samarbejde med forældrene genererede et overskud, der var med til at sikre skolens overlevelse.

Julemarkedet vendte udviklingen

I de følgende år gik overskuddet stadig direkte til skolen. Heldigvis ændrede den økonomiske situation sig, og julemarkedet voksede også til en størrelse, hvor lærerne ikke alene kunne varetage planlægningen.

Skolen er siden julemarkedets start vokset fra 220 elever til 480, og for nogle år siden blev julemarkedet overdraget til forældreforeningen – Sankt Birgitta Skoles Venner. Det er nu blevet et arrangement, der aktiverer hele forældrekredsen, for alle klasser står for en aktivitet på markedet. Det er et arrangement, der skaber fællesskab i forældrekredsen, og som alle er stolte af.

Et godt sted at være – et godt sted at lære

STENOSKOLEN | NAKSKOV

Stenoskolen er placeret i hjertet af Nakskov. Stenoskolens mål er at skabe et trygt, inspirerende og lærende miljø for skolens elever. For Stenoskolen er det afgørende at være et godt sted at være og et godt sted at lære.

Det åbne samarbejde i matematik på tværs af 1. og 2. klasse.

Det åbne samarbejde på tværs af klasserne

Det åbne samarbejde på tværs af klasserne tog sin begyndelse i 2012 med udgangspunkt i emnedage. Efterfølgende viste arbejdsformen, og de store fordele både for elever såvel som lærere, at det var naturligt at integrere denne arbejdsform i det daglige. Formålet med det åbne samarbejde er at styrke vores elever i at samarbejde på en inspirerende og ofte kreativ måde. Mange af fagene er fra 2012 blevet lagt parallelt, således at klasserne i det daglige kan samarbejde i de enkelte fag. Flere af klasserne praktiserer et samarbejde i forskellige fag, hvilket gør, at eleverne lærer hinanden at kende, og gør dem fortrolige med at omsætte teorien fra bøgerne til en praksis nær virkelighed. Det åbne samarbejde opleves som et miljø, hvor den enkelte elev er tryg, og de mange differentierede opgaver gør, at alle kan være med. Samarbejdet er mangfoldigt og kreativt, flere aktiviteter binder fagene sammen på tværs, og er med til, at der opleves et skabende undervisningsmiljø, hvor teori og praksis går hånd i hånd.

Integreret social praktik

Fra skoleåret 2014/15 indførtes starten på integreret socialpraktik på Stenoskolen. Formålet er at styrke vores elever i oplevelsen af at give og gøre noget for andre, som et led i at styrke elevernes forståelse for andre mennesker samt styrke budskabet om næstekærlighed. Vores 6. klasse har i år i forbindelse med faget hjemkundskab været på vores lokale plejecenter, hvor de har lavet mad sammen med og for de ældre på plejecentret. Eleverne har i forbindelse med besøgene lært at præsentere råvarer og fortælle om processen frem mod resultatet samt servere maden og ikke mindst at fortælle om god skik ved spisebordet. De ældre har positivt taget imod eleverne. I de grupper på ældrecenteret, hvor de ældre fortsat er aktive, har elever såvel som de ældre lært af hinanden og sammen deltaget aktivt i processen. Den integrerede socialpraktik er tænkt som et led i elevernes dannelsesproces med dyder som høflighed og respekt for andre mennesker.

Et godt sted at lære

I vores udskoling deles klassen op i to, således at man maksimalt er 12 elever på et hold i flere af skolens fag. Årsagen findes i skolens små fysiske rammer, men dette er vendt til et positivt læringsmiljø for den enkelte elev. Formålet ved holddeling af klassen er at skabe et godt sted at lære i et mindre og trygt miljø for den enkelte elev. Det lille miljø gør, at alle elever bringes i en situation, hvor alle ses og høres. Den enkelte elev er nødt til at engagere sig og bidrage til fællesskabet samt ikke mindst forholde sig til det faglige indhold.

Pigerne kæmper bravt om bolden.

VOR FRUE SKOLE | NÆSTVED

FODBOLDTURNERING

På Vor Frue Skole er den årlige fodboldturnering noget, der bliver set frem til blandt alle eleverne. I en periode på tre uger i april og maj er der i de to daglige spisefrikvarterer fodboldkampe, som involverer alle klasserne på skolen. Enten spiller man selv med, eller også er man tilskuer til de andres kampe. Store og små elever råber om kap, når de hepper på deres favoritters kamp for at kvalificere sig til finalen. Klasserne er inddelt i 4 aldersgrupper, og derfor ender man med hele 4 finaler. Det mest prestigefyldte og underholdende lokalopgør er traditionen tro de to børnehaveklassers kamp. De er uden gruppespil direkte i finalen, og da skolen har to spor hele vejen op, så bliver børnehaveklasse-N altid bakket kraftigt op af skolens øvrige

Kampen er igang, alles øjne er rettet mod bolden.

N-klasser og børnehaveklasse-O har den anden halvdel af skolens elever bag sig. Fodboldturneringen hedder Kredsen Cup, da det er skolens forældreforening, Kredsen om Vor Frue Skole, der sponsorer præmierne og indgravering af den vindende klasses navn i vinderpokalen. Selvom turneringen bliver taget meget alvorligt, så bliver den altid gennemført i en positiv ånd, hvor der er god plads til at grine og udvise fairplay. Udover den sundhedsværdi, der altid er ved at dyrke idræt, så er den fællesskabsfølelse man opnår, når 450 elever er optaget af det samme, hele arrangementet værd.

Idrætsdag

I det hele taget er idrætsarrangementer et bærende element i elevernes hverdag. For udover den årlige fodboldturnering, så er der heldagsaktiviteter med motionsdag, atletikdag og triathlondag. Endvidere deltager alle klasser fra 2. - 7. klasse hvert år i en idrætsdag, hvor de mødes med elever fra andre skoler. Disse aktiviteter kan være hockey, dans, gymnastik, basketball eller brydning.

Skolens 6. klasser er faste deltagere i de katolske lege, som afholdes sammen med de øvrige katolske skoler i FAKS Storstrøm.

Sct. Josephs Børnehave – *en del af Sct. Joseph Søstrenes Skole i Nykøbing Falster*

SCT. JOSEPH SØSTRENES SKOLE | NYKØBING FALSTER

Omsorg, støtte og vejledning

Modstående side:
Leg og hygge på legepladsen

I 1991 så den daværende ledelse og bestyrelse på Sct. Joseph Søstrenes Skole muligheden for at starte en børnehave, hvilende på katolske værdier, i Nykøbing Falster.

Således startede Sct. Josephs Børnehave som en puljebørnehave, drevet med tilskud fra kommunen og med skolens ledelse som overordnet leder af børnehaven. Derved kom der en meget tæt samhørighed mellem skole og børnehave.

En samhørighed, som i dag er komplet, efter børnehaven for få år siden blev lagt under skolen som en privat børnehave med tilskud fra kommunen.

Børnehavens målsætning er formuleret således:

Børnehavens målsætning bygger på det kristne livs- og menneskesyn. Det er vores opgave at fremme forståelsen for de kristne værdier, at vise respekt for den personlige værdighed hos medmennesket og lære børnene at skelne mellem godt og ondt, sandt og falsk. Vi søger at gøre børnene til selvstændige og selvhjulpne individer. Vi arbejder ligeledes efter Sct. Josephs Søstrenes skoles målsætning.

Dette ses i hele den måde dagligdagen er bygget op på:

Hver dag samles vi til morgensamling kl. 9.00. Vi sidder i rundkreds og synger morgensang og beder Fader Vor sammen.

Før vi spiser madpakker, synger vi et bordvers sammen, og hver torsdag har vi fælles bibelhistorie, som er knyttet til, hvor vi er i kirkeåret.

Børnehaven og skolen

Der er en tydelig rødtråd mellem børnehave og skole. Børnehaven deltager i skolernes motionsdag, fasteløbet, fastelavn, juleafslutning og sommerfest. Ligeledes deltager børnehaven sammen med skolen ved fælles kirkelige arrangementer som: Luciaoptog, påskegudstjeneste og høstgudstjeneste samt skoleafslutning og skoleopstart.

Hvert år sender børnehaven ca. 1/3 af børnene videre til skolen, og i børnehaveklasen er det tydeligt at mærke, hvem der kommer fra vores egen børnehave.

Så børnehaven er en naturlig del af Sct Joseph Søstrenes skole i Nykøbing F.

CANADA
CeLaVi

SCT. ALBANI SKOLE | ODENSE

Piger i godt humør

På Sct. Albani Skole har vi mange traditioner, der ofte handler om at tænke på andre end en selv. Vi har gennem nogle år støttet et projekt i Bolivia, der handler om at sikre børn en god skolegang og en tryg opvækst. Det er et projekt, der ledes af Maria Immaculata Søstrene, hvilket giver god mening for Sct. Albani Skole. Vi har nemlig Str. Teresa ansat som kristendomslærer i de yngste klasser, og hun tilhører også Maria Immaculata Ordenen.

Boliviaprojekt

På skolen benytter vi fastetiden til at skabe opmærksomhed om vores Boliviaprojekt. De ældste klasser har to fredage, hvor de sælger hjemmebagte kager, pølsehorn m.m. Desuden donerer alle elever legetøj som gevinster til en fælles tombola. Hele indtægten fra disse aktiviteter går ubeskåret til vores projekt i Bolivia.

Vi gør meget ud af at tydeliggøre, hvad pengene går til. Vi får løbende billeder fra Bolivia, der dermed sætter ansigt på lige præcis de børn, som vores bidrag går til. Når der er nyt

Fasteaktion

om projektet, indgår det i vores morgensang. Det har en helt fantastisk effekt i forhold til den forståelse, som vores elever har for værdien af at hjælpe andre. At se lige præcis de børneansigter, som vi med vores indsats er med til at give et bedre liv, gør værdierne særdeles nærværende. Desuden har vi to gange haft den store fornøjelse at have besøg af nonner fra Bolivia, der skulle til Polen på ferie. De medbragte gaver fra børnene i Bolivia til vores elever, hvilket naturligvis bragte stor glæde og endnu større motivation for at hjælpe.

Vi ser fasteaktionen som en eksemplarisk mulighed for at tydeliggøre og efterleve vores værdier om, at vi har en forpligtelse til at hjælpe andre og samtidig bevidstgøre hinanden om, at vi faktisk kan gøre en forskel for mennesker i nød.

Midtfor: Dagens morgensang i gymnastiksalen

Nederst:
SFO-hygge ved åen

FAKS – set gennem 20 års virke i årene 1992-2012

AF GEORG HØHLING

Georg Høhling

Foreningen Af Katolske Skoler (FAKS) har altid været et helt særligt anliggende for mig. I 1976 blev jeg, som ret ung (21 år), fastansat på en af de katolske skoler, Sct. Joseph Søstrenes Skole i Ordrup, og som lærer hørte jeg ganske meget om de sammenkomster, skoleledere havde fra tid til anden. Der var ikke så meget for lærerne. Foreningen var dengang ganske ung, kun 11 år, men den var for mig som lærer ikke en kendt "ting".

I slutningen af 80'erne opstod i foreningen en række diskussioner om, hvorvidt FAKS skulle have sit eget sekretariat eller ej. Nogle mente, at det skulle være tilfældet. Andre mente, at de katolske skoler ville blive bedre betjent af Danmarks Realskoleforening (DR), som var navnet på nuværende Danmarks Privatskoleforening (DP). Denne uenighed førte desværre til, at en række skoler meldte sig ud af FAKS for så i stedet at blive medlem af Danmarks Realskoleforening. På et tidspunkt var FAKS reduceret til færre end 5 skoler.

I 1990 blev jeg skoleleder, og biskop Martensen udtrykte over for mig, at han håbede, at jeg ville kunne gøre en indsats for at samle skolerne igen i et nyopstået FAKS. Biskoppens skolekonsulent, pater Stappers, gav mig frie hænder.

Jeg samlede så et udvalg, idet jeg sikrede mig, at der ville være repræsentation i udvalget af mennesker, som indgående kendte til "fløjene" i den uenighed, som havde været i spil. Udvalget og jeg arbejdede igennem flere møder med et nyt vedtægtskoncept, som i princippet lagde op til, at de katolske skoler skulle have to medlemsskaber, et i FAKS og et i DR. I DR ville medlemsskabet afstedkomme rådgivning i alle spørgsmål, som vedrørte de love og regler, som var gældende, men som det altid kunne være svært at fortolke. Desuden skulle DR være den forening, igennem hvilken man havde overenskomst, hvorfor DR også var det sted, man fik rådgivning i tilfælde af ansættelser og afskedigelser.

I FAKS handlede det derimod om at styrke det særlige værdifællesskab, en katolsk skole er en del af. Udvalgets nye vedtægtsforslag lagde derfor op til, at foreningen skulle afholde kurser for alle skolens interessenter, ledere, medarbejdere og bestyrelsesmedlemmer. De nye vedtægter lagde også op til, at FAKS aktivt skulle gøre en politisk indsats inden love og regler blev gældende. Det skulle FAKS gøre dels gennem et medlemsskab i Frie Grundskolers Fællesråd (FGF), som var paraplyorganisation for alle de skoleorganisationer, som repræsenterede frie skoler dengang, dels gennem eget og direkte virke over for ministerierne, hvis dette skulle være nødvendigt. Endelig skulle FAKS være medlem af den europæiske skoleorganisation for de katolske skoler, CEEC.

De nye vedtægter blev skrevet færdige og blev sendt ud til skolerne, og den 26. september 1992, ved en ekstraordinær generalforsamling i Odense, blev de nye vedtægter vedtaget. Det nye vedtægtsgrundlag blev et nyt samlingspunkt for alle de katolske skoler, som nu alle blev medlemmer igen af FAKS.

Arbejdet "kostede", at jeg blev valgt til formand, en post jeg skulle beklæde i knap 20 år.

Nu hvor foreningen var samlet igen opstod ønsket om at manifestere dette fællesskab, – dette skolefællesskab. Det skulle være et fællesskab af alle, både medarbejdere , ledere og bestyrelser.

En idé om at samle alle ansatte på de katolske skoler til en kæmpekonference midt i landet opstod.

Som sagt så gjort. En sommer kørte busser fra hele landet fyldt med skolernes ledere og medarbejdere til FAKS-konference i Odense.

Pater Anton Dekkers, biskoppens generalsekretær, indledte konferencen med lanceringen af flg. vigtige søjlebegreber for den katolske skole: Diakoni (omsorg), Kommunio (fællesskab) og Missio (sendelse). Efter oplægget var der frokost og workshops, hvor deltagerne inviteredes til at ønske om fremtidens FAKS. Det blev en fantastisk dag.

Med afsæt i den dags drømme udvikledes tankerne om sådanne aktiviteter, som vi kender i dag: Kursus for nyansatte, Religionslærerkurser/-møder, Inddragelse af lærere på tværs af skolerne etc.

Pater Stappers blev nu afløst af pastor Jesper Fich i funktionen som biskoppens skolekonsulent. Jeg kendte Jesper Fich både fra DUK-sammenhænge og fra sammenhænge i Ordrup, hvor han havde skolemesserne. Begge stillede vi nu skarpt på, hvordan identiteten ved de katolske skoler kunne beskrives og udlægges.

På et CEEC-møde i Tyskland engang skulle jeg som formand fra Danmark orientere om statistiske tal fra Danmark: Af alle elever på de katolske skoler i Danmark var 16,8 % katolikker og af alle medarbejdere var 16,7% katolikker. Spaniere og italienere kikkede, – det var anderledes tal, end de var vant til. En irsk biskop kom mig til undsætning ved at sige: "Jamen, hvad har vi med at gøre? Laver vi skoler for katolikker eller laver vi katolske skole?". Han fortsatte: "Jeg kender katolske skoler i Spanien og Italien, hvor alle er katolikker, men hvor jeg kan sætte spørgsmålstegn ved, om de er katolske, så hvis man i Danmark kan lave katolsk skole, om end der kun er få katolikker, er det et fint arbejde."

Således opmuntret stillede Jesper Fich og jeg skarpt på, hvad "katolsk

skole" var for noget. Vi gravede i skrifter fra Kongregationen for Katolsk Uddannelse og fik her hjælp fra særlig to skrifter, et fra 1977 kaldet "Den katolske skole" og et fra årtusindskiftet, som hed "Den katolske skole på tærsklen til det 3. årtusinde". Desuden hentede vi fin inspiration fra Sydney, hvor man i lang tid havde arbejdet med at beskrive katolsk skoleidentitet.

Vi opfandt herefter et nyt projekt, som vi kaldte "Skolesyn til eftersyn", idet vi nu gerne ville i dialog med skolerne om alt det stof, vi havde samlet.

Samtidig vågnede hos os begge lysten til at få udarbejdet en egentlig fælles formålsparagraf for de katolske skoler. Jeg selv var nok mest ihærdig om en fælles formålsparagraf, idet jeg ikke kun så formålet hermed som noget indadtil, men i høj grad som noget af stor signalværdi udadtil.

Vi stilede mod alle tre målgrupper, som har med skole at gøre:

Medarbejdere
Ledere (dengang var viceinspektørerne ikke med i ledergruppen)
Bestyrelser

Ad 1

Fra Jesper Fichs og min side anså vi det for uhyre vigtigt at komme i kontakt med lærerne, for dem talte vi jo ikke så meget med som lederne. Vi inviterede så til, at skolerne skulle stille med repræsentanter, som kunne være FAKS-ledelsens dialoggruppe med henblik på at diskutere og videreudvikle den katolske skoles identitet. Der var meget stort fremmøde til disse aktiviteter. FAKS stod for alle udgifter, og det var vores indtryk, at FAKS i høj grad fik mulighed for at danne sig overblik samtidig med, at den enkelte skole via sin repræsentant kunne videreudvikle egne tiltag.

Dialoggruppen var ganske ambitiøs, og som eksempel på arbejdet lykkedes det på et tidspunkt at samle et inspirationskatalog vedr. alle hovedfag, hvor FAKS stillede skarpt på, hvad et givet fag kunne rette fokus på, hvis faget blev læst på en katolsk skole. Inspirationen til den øvelse kom i særlig grad fra Sydney, hvor man allerede havde en del års erfaring med et sådant arbejde.

Ad 2

Dengang som nu opererede vi med to skoleledermøder om året.

Ved ledermøderne orienterede vi om de inputs, vi havde fået fra lærerrepræsentanterne ved landsmøderne. Det var orientering om, hvad der bevægede sig i "græsrodshøjde", og det blev af lederne taget meget alvorligt, hvorefter man på egen skole satte forskellige arrangementer i værk eller skabte nye traditioner med det formål at stille skarpt på den katolske skoles identitet.

På kurser for nyansatte fik de nyansatte indgående information om den katolske skole og dens opgave i det skolepolitiske landskab. Når de kom hjem på deres skole, medførte deres indtryk ofte, at skolen bad FAKS om at besøge skolen for at lave kurser/oplæg for alle lærere.

Der var en meget stor sult og interesse for at beskæftige sig med den katolske skoles identitet.

I spørgsmålet om en fælles formålsparagraf opstod der udfordringer, fordi nogen måske tænkte det som en indgriben i den enkelte skoles suverænitet. På demokratisk vis sendte vi udkast til formålsparagraf i høring, så alle kunne få indflydelse. Da vi til sidst færdiggjorde ordlyden, bakkede biskop Kozon op ved at anbefale skolerne at tiltræde den nye formålsparagraf, - eller en ordlyd som mindst opfyldte intentionerne bag den af FAKS foreslåede ordlyd.

Lederne mødtes ikke kun til møder, men også til retræter. Det var godt nok noget, som afstedkom nysgerrighed blandt ledere på andre skoler.

I starten af min gerning afholdt biskop Hans Martensen hvert år retræte i januar, og det var yderst populært. På sin indsigtsfulde og dygtige måde foldede han dybderne ud i Fader Vor, Trosbekendelsen, Saligprisningerne og mange andre temaer. Det var enestående øjeblikke.

Med afsæt i retræterne opstod ideen at tage på dannelsesrejser, og den første rejse med biskop Martensen blev et scoop med eksklusivt besøg hos pave Johannes Poul den II samt privat messe for vores gruppe i pavens private kapel, - koncellebreret af paven og vores biskop og festligholdt gennem danske salmer.

Disse dannelsesrejser fortsatte vi med under biskop Kozons tid, som i bogstaveligste forstand engang på en romersk café efter en telefonopringning kunne fortælle os, "at vi nok skulle finde passende tøj frem, for der var nu givet grønt lys for en privat audiens hos paven".

I de senere år tog Jesper Fich over i retræteøjemed og i det at lave dannelsesrejser. Det har været helt enestående. Både i projekt "Skolesyn til eftersyn" og ved retræter og dannelsesrejser har FAKS's ledelser nydt godt af Jesper Fichs enestående evne til at gøre det uforklarlige forklarligt på en enkel måde. I disse sammenhænge kunne den enkeltes indsigt vokse, i disse sammenhæn-

ge var der intimt nok til at man kunne åbne sig om, hvad der ikke var klart, og i disse sammenhænge voksede ikke mindst venskabet blandt ledelserne og følelsen samt erkendelsen af at tilhøre et både stærkt og inspirerende fællesskab.

I de senere år af min formandstid kastede FAKS sig ud i et lederuddannelsesprojekt købt udefra. Det havde ikke ret meget med katolsk skole at gøre, - sådan målbart. Men det skete i en tid, hvor rigtig mange ledere gik på uddannelse uden for FAKS's regi, og derved opstod spørgsmålet om, hvordan moderne ledelsesteori kunne trækkes ind i et dialogforum bestående alene af ledere fra de katolske skoler. Præcis dette lykkedes med projektet.

Der var klart meget på spil, idet nogen kunne mene, at FAKS her udbød en "vare", som andre også ville kunne udbyde. Andre kunne lidt skarpt måske udtrykke, at man nok ikke var særlig indsigtsfuld i moderne ledelse, hvis man ikke kunne se nytten af dette.

Jeg husker et møde i et lokale på et hotel i Firenze, hvor følelserne var til at mærke, men det lykkedes at samle alle om projektet, og i dag kikker jeg med taknemlighed tilbage på projektet, fordi denne "uddannelsesrejse" kunne ske med "skolekammerater" der havde præcis samme praksis-virkelighed, nemlig det at holde katolsk skole.

Ad 3

Vi samlede engang bestyrelserne til et stort og vellykket møde på Rungstedlund, hvor en masse tanker blev vendt set fra bestyrelsernes side.

Senere fulgte vi op med både regionale møder (på hver side af bæltet), og Jesper Fich og jeg besøgte en række bestyrelser på deres skoler. Vi forsøgte også med kurser/oplæg før generalforsamlingerne.

Så vidt lidt om det interne FAKS-arbejde.

Gennem Frie Grundskolers Fællesråd (FGF) blev jeg enorm nysgerrig på det eksterne FAKS-arbejde.

Altså tænkte jeg, at de katolske skoler da via og med de øvrige skoleorganisationer måtte have noget at byde ind med, således at vore værdier kunne få lov til at præge friskolelovgivningsarbejdet, inden dette blev til lov.

I FGF var FAKS faktisk den næststørste organisation talt på elever, men det fine i FGF var, at organisationerne prøvede at tale med én stemme udadtil. I al beskedenhed tror jeg, at FAKS spillede en fin rolle i det arbejde, og at vore skolers særlige værdisæt høstede stor respekt.

I forbindelse med den såkaldte Tvind-sag fik offentligheden mistanke om, hvorvidt også de katolske skoler kunne siges at være "konsortium-styret". Man blev således meget obs på, om en instans udefra havde indflydelse på den enkelte selvejende institution. En sådan indflydelse havde biskoppen de facto, idet han/embedet havde vedtægtsmæssigt mandat til at skulle godkende enhver katolsk skoles vedtægter for at de kunne være gældende. Det trickede det offentlige, og da jeg spurgte, om man ikke kunne se forskellen i forhold til de katolske skoler, husker jeg undervisningsminister Ole Vigs svar til mig: "Der skal være lige forhold for Loke som for Thor", - i øvrigt et sjovt svar til en kristen.

Herefter gik jeg intenst i gang med en modoffensiv, og det skete i fuld forståelse med FGF, som i deres fællesskab og udadtil støttede, at de

Vi opfandt herefter et nyt projekt, som vi kaldte "Skolesyn til eftersyn"

katolske skoler havde en særlig sag. Jeg fik i graveriet fundet frem til et vejledende dokument fra ministerierne til deres egne embedsmænd. Heri stod, at embedsmandslaget skulle være agtpågivende i forhold til rettigheder, som kunne kaldes "velerhvervede rettigheder", idet omstødelse af sådanne ville kunne hævdes at være "ekspropriation". Efter samtaler med biskoppen udbad jeg mig herefter et møde med Undervisningsministeriets ansvarlige for det juridiske og sagde, at den katolske kirke ville være parat til at stævne ministeriet for ekspropriering af velerhvervede rettigheder, hvis ministeriet ville fratage biskoppen hans nuværende ret til at godkende de katolske skolers vedtægter.

Da dette skete på et tidspunkt, hvor Tvind-sagerne fyldte ganske meget i ministeriernes kalendere, blev jeg spurgt om, hvorvidt der kunne indgås et kompromis. Det havde jeg udarbejdet i forvejen, hvorfor jeg straks tog det op af tasken. Her foreslog FAKS, at biskoppen skulle beholde godkendelsesretten/høringsretten alene i de paragraffer, som omhandlede en skoles formål, bestyrelsessammensætning samt evt. nedlæggelse. Efter en kort behandling i ministeriet blev der indgået et særkompromis mellem FAKS og Undervisningsministeriet, og det kompromis har stadig gældende kraft den dag i dag.

I slutningen af min formandsperiode meldte medlemmet af FGF, Danmarks Privatskoleforening (DP), at de ønskede at trække sig af samarbejdet i FGF.

Det mulige scenario herefter ville være tre blokke: Friskoleforeningen, Danmarks Privatskoleforening, og alle os andre i et indre FGF. Hvor FAKS i det gamle FGF-regi havde levet fint med både at være os selv samt at være del af DP, kunne vi godt se, at den nye virkelighed ville udfordre den konstruktion. I FAKS's bestyrelse drøftede vi flere scenarier, og vi opstillede en række kriterier for vores navigation i det skolepolitiske landskab, hvoraf eet var, at vi ikke ville opleve splittelse igen, således som det var tilfældet i slutfirserne. Da FAKS-skolerne alle var medlemmer af DP, ville en splittelse kunne ske, hvis FAKS orienterede sig mod at danne en 3. blok med de tiloversblevne skoleorganisationer i FGF.

FAKS ville gerne signalere de frie skolers diversitet og ikke blokdannelser. Den stillingtagen var nok medvirkende til, at FGF blev opløst, hvorefter de enkelte frie skoleorganisationer skulle operere på egen hånd. Dog var der bred enighed om at oprette et "dialogforum", Frie Skolers Forum, hvor forskellige relevante politiske spørgsmål ville kunne tages op til drøftelse.

Samlet set er det min vurdering, at FAKS aldrig må afsige sig muligheden for som selvstændig skoleorganisation at kunne operere politisk. Vedtægtssagen var et godt eksempel på, at de katolske skoler skal have mulighed for at forsvare netop disse skolers særlige forhold. I nyere tid er det grundet kommunesammenlægninger blevet en ny trend at oprette nye frie skoler, som så oprettes som "protest" eller med det ønske at fastholde arbejdspladser i lokalmiljøet. Det er et ganske andet afsæt for oprettelse af en fri skole end tilfældet er med de katolske skoler. Skulle der således opstå risiko for misforståelser om den frie skoles egenart, er de katolske skoler nogle af de vigtigste til i det skole-

politiske landskab at legitimere den frie skole, som et særligt værdibåret fællesskab.

Det er således ikke kun for egne interessers skyld, at jeg mener, at FAKS fortsat skal agere politisk. Det er bestemt også af hensyn til forsvaret af den frie skoles legitime ret til som sektor at modtage statstilskud.

På det endnu mere eksterne plan lykkedes det i min tid FAKS at være vært for et CEEC-møde på Magleås. Det blev ganske vellykket. Med en ny Romtraktat havde alle europæiske skoler oplevet, at uddannelse var blevet en vare i markedet, som skulle underlægges analyser og dokumentation som enhver anden vare.

Dette fokus på det målbare og den voksende negligering af skolens dannelsesopgave blev det helt væsentlige fokusområde for CEEC-mødet i København. Det er min vurdering og anbefaling, at FAKS ikke undervurderer CEEC's betydning, herunder FAKS's muligheder for at øve indflydelse. Skolepolitik er ikke så national en sag, som vi tror. Den styres i ikke ubetydelig grad fra EU, og her er CEEC et vigtigt kort at spille, hvis de katolske skoler skal gøre sig forhåbninger om at fange væsentlige politiske tendenser inden, de bliver til lov i eget land. Et helt andet fokus er de gamle østeuropæiske lande, som engang kun kunne drømme om at være frie skoler, men som ikke havde ret og adgang hertil. Netop de lande har stort behov for i CEEC at høste erfaringer fra lande som os, der i adskillige år har nydt friheden til at oprette og drive egne skoler. CEEC er således efter min mening ikke bare et spørgsmål om, hvad FAKS kan få gennem medlemsskabet, men i høj grad hvad FAKS kan give.

Efter næsten 20 år som formand valgte jeg at afgive posten til min efterfølger, - ikke mindst for at få mere tid til familien, og jeg er ovenud glad for det store fokus, FAKS fortsat har på at folde vore skolers særlige identitet ud.

FAKS bliver jeg aldrig færdig med. FAKS er et enestående fællesskab af engagerede mennesker, som nysgerrigt går på jagt efter de værdier, som er forbundet med de katolske skolers identitet, og som tillidsfuldt i dialog og samarbejde søger at udtrykke den identitet i gerning i skolebilledet.

Jeg er rigtig stolt af FAKS, og jeg er stolt af at være del af FAKS. Foreningen fejrer nu 50 år, - det er jo ingen alder. Mange af skolerne er dobbelt så gamle.

Jeg ønsker for FAKS, at foreningen som forening af skoler med alt, hvad det indebærer af forskellige persongrupper, må blive lige så gammel, som mange af individskolerne er i dag.

At beholde et fællesskab i mange år er en fantastisk og ret svær bedrift. Til lykke FAKS med de første 50 år i den opgave, - og held og lykke med de næste mange år i den opgave.

Georg Høhling
22. februar 2015

Legeplads og omsorg

SCT. JOSEPH SØSTRENES SKOLE | ORDRUP

Omsorg, fællesskab, sendelse – vigtige værdier på vores skole, men hvad er omsorg?

Nordens førende ekspert i omsorgssvigt og tilknytningsteori, Kari Killén, siger: "Oplevelsen af forudsigelighed, overskuelighed og kontinuitet er forudsætning for barnets oplevelse af omsorg. Når barnet således oplever det modsatte, føler barnet sig reelt omsorgssvigtet uden nødvendigvis at kunne sætte ord på det."

I klasseværelset oplever eleven som oftest disse begreber, men ved tanken om snart at skulle ud i frikvarteret kan en vis nervøsitet forme sig i barnet. Kan jeg finde mine kammerater i dette store "rum"?

Inspireret af Kari Killén besluttede vi på skolen, at også udearealerne skulle fremstå med større forudsigelighed og overskuelighed, end vi havde været vant til. Vi besluttede at funktionsopdele det store legepladsrum i 9 mindre rum, som hvert skulle være en lille legeplads i den store, fordelt rundt om bygningen.

Herefter kan Laura fra 1. klasse klart aftale med Nikoline, hvor de skal mødes på legepladsen. De kan hver for sig gå direkte til det pågældende "rum", og inden for den ramme er det pludselig meget overskueligt at finde sin veninde.

Midt i 185 børns leg på legepladsen oplever vi nu nærmest en harmoni over det hele. I hvert af de 9 "rum" er denne overskuelig-

Træskulptur af cedertræ

Venstre side: Leg i skolegården

hedens ro nemlig let at tilvejebringe, og det giver det samlede legepladsrum en tilsvarende ro.

Skulptur

På samme legeplads stod engang et smukt cedertræ, som under et tordenvejr blev skadet af et lyn. I forbindelse med skolens 125 års jubilæum fik vi en billedkunstner fra Mors til ud af resterne at lave en skulptur, der for fremtiden kunne stå som minde om dem, der engang havde grundlagt skolen, nemlig Sct. Joseph Søstrene.

Der står hun nu med hænderne hvilende på et kors, symbolet på tro. Dengang i 1888 skulle der virkelig tro og tillid til for at kaste sig ud i så mange projekter, og samme tro og tillid til Kristus skal skolen bygge sit virke på. Skulpturen minder os om det hver eneste dag.

"Vi behøver slet ikke nogen gårdvagt", sagde en lille elev engang. "Søsteren passer nemlig på os alle sammen".

Omsorg virker på flere planer.

Venskabsklasser

SCT. JOSEPH SKOLE | RINGSTED

På Sct. Joseph Skole i Ringsted arbejder vi meget med fællesskaber. Fællesskabet i klasserne, fællesskabet mellem elever og lærer, fællesskabet på personalerummet og sidst, men ikke mindst fællesskabet på skolen.

På vores skole har vi et motto, der lyder: Her går faglighed og tryghed hånd i hånd. Det motto forsøger vi at leve op til – også i vores daglige virke, så det ikke kun er tomme ord, men ord med indhold.

Derfor vil jeg gerne beskrive vores venskabsklasser. Konceptet i venskabsklasserne er, at de nye 0. klasser får tildelt en ven fra 5. klasse. Vores tanke er, at venskabsvennen skal give de nye elever en tryghed ved at få én bestemt elev tilknyttet samtidig med, at det gerne skulle fremme fællesskabet og ansvaret for, at vi gerne vil passe på hinanden.

Venskabsvennen er der naturligvis den første dag vores nye elever møder op. Som I alle kender til, har vi nogle små, betutte-de, nervøse elever – og nogle meget nervøse forældre – og her giver det en stor tryghed, at der står nogle store elever til at tage vare på deres kære.

I år havde vi valgt, at hele skolen skulle modtage vores nye 0.

> **Venskabsvennen er der naturligvis den første dag vores nye elever møder op**

Læsedag – venskabsvennerne i 0. og 5. klasse.

klasser i gymnastiksalen, hvor de blev kaldt op sammen med deres venskabsven. Det gjorde vi ud fra devisen om: Hvorfor skal man vente 10 år på at blive kaldt op for at få en rose, når vi allerede nu er så glade for at se dem. Vi havde dog valgt at erstatte rosen med en ballon til hver af de nye elever, og det vakte stor jubel.

Venskabsklasserne giver tryghed

Det er naturligvis vigtigt, at venskabsvennen er der den første dag – men "arbejdet" fortsætter året ud. Den første uge kommer de over om morgenen, leger med de nye elever og følger dem over i klassen. Derudover følges venskabsvennerne når vi skal til gudstjenester og på ture, 5. klasse kommer og læser for 0. klasse, når vi har læseuger, og de kommer over i den lille gård og leger med deres venner.

Det er vores erfaring, at for de nye 0. klasser giver det en enorm tryghed at vide, at de har en ven, der kun er deres – og for 5. klasserne er det et klap på skulderen om, at vi stoler på, at de kan tage vare på "de små" og vi kan tydeligt se, at de vokser med denne opgave. Og vigtigst af alt: De bånd der knyttes, gavner fællesskabet.

Skatten i søen

SKT. JOSEFS SKOLE | ROSKILDE

Eleverne ved findestedet

For et par år siden havde en af skolens 7. klasser en forårstur i felten i forbindelse med en biologitime. Opgaven gik ud på at udforske dyrelivet i en sø, der ligger i en park ved siden af skolen. Pludselig fik et fiskenet fat i noget tungt, der glimtede i vandet. Det var to lædertasker, som eleverne triumferende bjærgede i land. Indholdet var et eventyr værdigt for ud af taskerne væltede guld- og sølvsmykker. En skat eller måske tyvekoster fra et indbrud, hvor taskerne af uvisse årsager var blevet kastet i søen. Det var i hvert fald politiets teori, da dagens helte afleverede den kostelige skat på politigården. Som avisen skrev, så fik eleverne en lidt sjovere biologitime end normalt, for man ved jo aldrig, hvad det dybe vand gemmer af skatte, som dukker op, når man mindst venter det!

Pinsegudstjeneste

Ved siden af parksøen, hvor eleverne fandt deres skat, ligger et friluftsamfiteater. Ca. en måned efter blev den traditionelle udendørs pinsegudstjeneste holdt i teateret. Smukke salmer, gospel, optrin og den katolske og protestantiske skolepræst, der i fællesskab førte alle 800 elever igennem pinsens mysterier. De talte om dåben og budskabet om at gøre alle folkeslag til Kristi disciple ved at døbe dem. Det livgivende vand som vi alle fik ved dåben. Om dåben i bibelsk tid i en flod eller sø forklarede præsten, mens han pegede på søen. "Skattesøen" mumlede heltene fra 7.kl. spøgefuldt til hinanden. Vandet, som rummende en kostbar skat, ligesom dåbsvandet præsten talte om.

Sløjfen bindes

Måske var der en rød tråd, da afgangseleverne fra skolens 9. og 10. klasser en måned efter sad i deres fineste galletøj i Skt. Laurentii Kirke til den traditionsrige dimissionsfest. Inden afgangsbeviserne højtideligt blev overakt foran

alteret, holdt skolelederen sin dimissionstale. Da det var omkring Sankt Hans, havde han valgt at fortællere historien om Johannes Døberen, som Sankt Hans jo er opkaldt efter. Johannes som endte sit liv ved at miste hovedet, men som alligevel kunne forkynde, at håbet var kommet til verden. Med disse ord i baghovedet blev den efterfølgende lanciers danset ved søen i parken, som for øvrigt havde forsynet de samme elever med vand til vandpjaskeriet på sidste skoledag, hvor ingen undgik at blive "døbt".

Sløjfen blev for alvor bundet i november senere samme år, da alle skolens elever og forældre på skolens "velgørenhedslørdag" samlede over 100.000 kr. ind til fattige skolebørn i Burma. Penge skulle bl.a. gå til mad … og rent vand!

Sådan findes der så mange skatte i et helt skoleliv på Skt. Josefs Skole.

Gudstjeneste i amfiteateret.

Check fra "velgørenhedslørdagen" overrækkes til Caritas.

BE THE CHANGE
MÅL

Tradition på
Sankt Pauls Skole,
Høje Taastrup

PAULUSDAG

SANKT PAULS SKOLE | HØJE TÅSTRUP

Stort set alle katolske institutioner er opkaldt efter en helgen, der samtidig fungerer som institutionernes værnehelgen.

Den katolske skole i Taastrup er ligesom skolens nærmeste nabo, den katolske Sankt Pauls Kirke, opkaldt efter Paulus eller Saulus, som han oprindelig hed, inden han konverterede til kristendommen.

Hvert år den 29. januar på Paulus' omvendelsesdag holder vi Paulusdag. Det er en temadag, hvor alle skolens elever, på forskellige niveauer, fordyber sig i skolens værnehelgen, Paulus.

Der er altid en undertitel til Paulusdagen, f.eks. "Om at dele glæden", som eleverne arbejder med ud fra udvalgte skriftsteder. Eleverne skal synliggøre skriftstederne i tekst eller på en kreativ måde billedligt, musisk eller filmisk.

På faste klassetrin arbejdes der også med Paulus' liv f.eks. i malebogsform (0. klasse) eller ved, at man får oplæst "Bogen om Paulus" (1. klasse).

2., 3. og 4. klasse gennemgår henholdsvis Paulus' første, anden og tredje missionsrejse.

Paulusdagen afsluttes med en økumenisk gudstjeneste i Sankt Pauls Kirke

5. klasse arbejder med Paulus' rejse til Rom.

6. klasse ser filmen om Paulus.

7. klasse afprøver og anmelder onlinespillet "Paulus - A man with a mission".

8. klasse beskriver Paulus' liv i en række avisartikler, som de enten trykker som fysisk avis eller laver som "vægavis".

9. klasse laver en filmcollage om "at dele glæden" med andre – der senere vises for alle skolens elever til morgensang.

Paulusdagen begyndes med en fælles opstart i gymnastiksalen og afsluttes med en økumenisk gudstjeneste i kirken.

Traditionen med afholdelse af Paulusdagen betyder, at alle skolens elever får et ganske grundigt kendskab og indblik i skolens værnehelgen Paulus' liv og gerninger, inden de forlader Sankt Pauls Skole.

Paulus' omvendelse

I skoleåret 2014-15 har vi købt og ophængt et flot billede (kopi) af Caravaggios maleri "Paulus' omvendelse". Det ægte maleri vil skolens elever senere ved selvsyn kunne få at se i kirken Santa Maria del Popolo, når de i 8. klasse skal på lejrskolerejse til Rom.

Kopi af Caravaggios maleri "Paulus' omvendelse" ophængt på skolen.

Klostertur

SCT. NORBERTS SKOLE | VEJLE

Det har altid været et mål at fastholde det tætte samarbejde med den katolske menighed i Vejle.

Med det korte indledningscitat fra vores formålsparagraf anslår vi også temaet for denne artikel – netop skolens ophav og stadige tilknytning til Præmonstratenserordenen og menighedens præst i Vejle. Siden 1904 og til dato har det været sådan, at det store abbedi i byen Averbode i Belgien, har sendt præster til menigheden i Vejle. Præster, der aktivt har taget del i skolens liv, og derfor har været en ressource og en inspiration for skolens virke.

Tur til Averbode i Belgien

Vi har nu gennem 40 år arrangeret og gennemført ture til abbediet for vores elever i 9. klasse, disse ture står i dag, som en unik hjørnesten i det 9´ende skoleår på vores skole og er af klasserne altid efterfølgende blevet beskrevet som "den bedste lejrskole". Hvis vi iagttager elevernes oplevelse, er det mest iøjnefaldende kontrasten mellem den usikkerhed og mystik, der er forbundet med klosterlivet inden afrejsen, og så den oplevelse de kommer hjem med efterfølgende.

Under opholdet i Belgien besøger vi også forskellige byer, historiske mindesmærker, kulturelle seværdigheder og oplevelsen af, at kontrasten mellem alt "det gamle" i de nye metropoler er tydelig. Inden afrejsen fylder det, at vi skal bo i celler på et kloster! Et scenarie, der for mange elever, har noget middelalderligt og dystert over sig. Efter rejsen er det mødet med præsterne, atmosfæren på klostret, morgen- og aftensangen, udflugterne og naturligvis samværet med klassen, som fylder. Når der her tales om præster, hænger det sammen med, at præmonstratenserordenen ikke betragtes som munke, men som kanikker. Præster der virker ud fra et broderfællesskab.

Et typisk program for en 9. klasse vil indeholde liturgiske/kristne, historiske/kulturelle, sproglige og sociale elementer. Vi starter lejrskolen hjemmefra med en grundig gennemgang af den katolske messes liturgi. Det hænger sammen med, at vi under opholdet altid tilbringer hele den første dag på klosteret (søndag) og deltager i morgenandagten, messen og aftenandagten.

I mellem de kirkelige elementer har vi rundvisning på klosteret ved vores præst. Elevernes forståelse af, at dette er præstens "hjem" begynder at manifestere sig og deres forståelse af det fællesskab og broderskab, der ligger bag klostret lejres. Vi spiser med præsterne efter messen, og et hold af elever

Det store kloster i Averbode i Belgien

deltager i afrydning og opvask. En tjans, der kan forekomme udfordrende inden, men som altid giver smil på læben hos eleverne, når de fortæller om den gode stemning i køkkenet og dialogen med præsterne.

Dialogen med præster bliver der sat et særligt fokus på én aften under opholdet. Denne aften serverer eleverne kaffe og dansk hjemmebag for en håndfuld præster. Formålet med aftenkaffen er at samle små grupper bestående af 4-5 elever og en præst, for i disse grupper at opnå en samtale om hverdagslivet på klosteret og om de valg, som præsterne har foretaget i deres liv. De er altid gode til at få elevernes egne valg reflekteret, og det er som oftest en udfordring at få stoppet dialogen ved bordene inden sengetid!

Ro og fællesskab

Hver elev har sit eget værelse eller celle. Følelsen af at være noget specielt, en velkommen gæst, samtidigt med, at man er en del af et fællesskab bliver mærkbar. Eleverne bliver mærket af den ro og den stemning, der er på klosteret og efterfølgende har adskillige elever bedt deres forældre om at slå et smut forbi Averbode på sommerens bilture syd på. Det er et sted, som kommer under huden på eleverne, et sted mange gerne vil vende tilbage til.

Hver morgen og aften samles klassen i en lille sal. En sal der er meget stemningsfyldt og ikke mindst indbyder til stilhed og eftertanke. Her samles op på dagens begivenheder, her gennemgås morgendagens program, her beder vi sammen, synger sammen og er stille sammen.

Alt i alt… den bedste lejrskole! Og en lejrskole der er og vil være en stor del af fortællingen om skolelivet på Sct. Norberts Skole.

Kunst og kreativitet

SCT. MARIA SKOLE | AALBORG

Kulturminister Marianne Jelved udtalte for nylig, at kunst og kreativitet skal ind fra barnsben, og at alle børn i Danmark skal have mulighed for at møde kunst. Og efterfølgende lancerede hun en idè: "Tænk, hvis alle skoler havde et orkester, som eleverne havde mulighed for at være med i?"

Ja, tænk nu hvis! Og sådan tænker vi faktisk på Sct. Mariæ Skole, hvor vi nu i 17 år har haft ikke bare et, men to bigbands, som giver mange af skolens elever mulighed for at deltage i samspillet, og som giver resten af skolen et utal af glade musikalske oplevelser.

Dette skyldes ikke mindst en gruppe aktive og engagerede forældre, nogle musikalske elever og

sidst men ikke mindst bandets dirigent, Gert Nørgaards, utrættelige indsats og store musikalitet.

En forudsætning for, at en skole kan have et bigband af høj kvalitet er netop, at der er nogle ildsjæle, der siger til hinanden: – at det vil vi have! Og efterfølgende gør det nødvendige! Det handler først og fremmest om interesse og engagement.

Et orkester er sammensat af mange egoer, men for at det hele skal lykkes, må man også glemme sit eget jeg i et øjeblik uden dog helt at gemme det væk! På Sct. Mariæ Skole vil vi meget gerne fremme en sådan "vi-kultur" og samtidig give plads til den enkelte. Eleverne lærer at få ting til at fungere sammen, at lytte til hinanden, rette ind og tage hensyn. Og de lærer at øve sig, fokusere og koncentrere sig. Og så er musikken et universelt sprog, der skaber fællesskab og binder sammen – og det er en hel grundlæggende værdi på en katolsk skole som Sct. Mariæ. Vi er alle – vores forskelligheder og særpræg til trods – ligeværdige og unikke dele af Guds skaberværk.

I vores moderne samfund er der måske først og fremmest behov for kreativitet, improvisation og fællesskab, og dette findes i høj grad i musikken – følelsernes ordløse sprog som forstås af alle.

> Alle børn i Danmark skal have mulighed for at møde kunst

Herover: Samspil

Venstre: Åbningskoncert i Musikkens Hus

Billedet modsatte side: Aspiranterne øver

SKT. KNUDS SKOLE | ÅRHUS

Et stykke virkelighed fra Skt. Knuds Skole i Århus

Som værdibaseret skole er vi kontinuerligt optaget af at redefinere og nydefinere os selv i takt med udviklingen i det omkringliggende samfund, således at vi, på trods af at være en skole med en historie på 140 år, stadigt fremstår som en moderne og vedkommende institution i vores nutid. Denne løbende redefinering af os selv tager afsæt i skolens grundlæggende værdisæt og er primært initieret indefra og nedefra af skolens samlede medarbejderstab, mere end den er et resul-

tat af forventninger og krav kommende udefra eller ovenfra. Senest har vi således skullet definere os selv i forhold til den skolereform, der er rullet ud over landets folkeskoler. I den forbindelse har vi på Skt. Knuds Skole i respekt for skolens værdier udviklet flere tiltag, hvoraf et enkelt er præsenteret herunder.

Sprog i spil– et nyt fag i indskolingen

Sprog i spil er et nyt fag for eleverne i 1. og 2. klasse. Sprog i spil er ikke dansk som andetsprog, men et fag, der sprogligt understøtter alle elevers sproglige udvikling. Vi ser den sproglige og kulturelle mangfoldighed på skolen som en ressource. Netop dette er en platform for udvikling af interkulturelle kommunikative kompetencer og metasproglig bevidsthed. Det er målet at udvide og udvikle elevernes ordforråd samt sproglige begrebsverden. At støtte elevernes sprog og give dem mulighed for at reflektere over - og gå på opdagelse i sproget med henblik på at bruge sproget varieret og i forskellige sammenhænge.

Som skole håber og tror vi på, at vi med dette nye fag, kan udvikle alle elevers sproglige kompetencer til gavn for elevernes udbytte af den generelle undervisning.

Høstgudstjeneste på Skt. Knuds Skole

Oversigt

FAKTA OM SKOLERNE

De katolske skoler i Danmark

Sankt Nikolaj Skole

ESBJERG

Sankt Nikolaj Skole ligger helt inde i centrum af Esbjerg, 10 minutters gang fra banegården, hvor alle bus- og togforbindelser mødes.

Sankt Nikolaj Skole har snart rundet de 110 år, og meget er forandret siden dengang, hvor blot 5 katolske elever fik streng undervisning af de katolske søstre fra Sankt Josef Hospital. I dag er elevtallet mangedoblet, og ud af skolens 247 elever er ca. 20 % elever med katolsk baggrund, og ca. 80 % med protestantisk- eller anden baggrund.

Nogle traditioner fra den gamle katolske skole, som fx. morgensang med fadervor, Sankt Nikolaus dag og Luciaaften er stadig værdsat arvegods på Sankt Nikolaj Skole, hvor mange nye traditioner, som fx. forårsfest, halloween, fastelavn og forårskoncert, siden er kommet til.

Fakta

Oprettet:	1905
Antal elever:	247
Antal elever i SFO:	60
Antal ansatte:	24
Klassetrin:	0.-10.
Antal klasser:	11
Adresse:	Kirkegade 54, 6400 Esbjerg
Tlf.:	75 12 29 88
Hjemmeside:	www.sktnikolaj@dk
Mail:	www.sankt.nikolaj@skolekom.dk

Sct. Knuds Skole

FREDERICIA

Sct. Knuds Skole er en af Danmarks ældste private skoler. I over 325 år har skolen i hjertet af Fredericia repræsenteret den katolske skoletradition i fæstningsbyen. På skolen går tradition og nytænkning hånd i hånd.

Sct. Knuds Skole formidler kendskab til vores kulturarv gennem værdibaseret undervisning og ønsker at vores elever dannes og uddannes til demokrati og ligeværd som en livsholdning.

Personalet i skole, SFO og børnehave samarbejder for at skabe et være-og lærested for de børn, som vi skaber en tryg og faglig hverdag for. Børnene skal møde personalet som individer, der viser holdninger og meninger i relevante sammenhænge.

Personalets forskellighed, faglige overskud og lyst til at lære fra sig er en af skolens styrker. Skolens resterende personale (TAP etc.) arbejder i hverdagen sammen med det pædagogiske personale for at skabe de samme trygge rammer.

Fakta

Oprettet:	1686
Elevtal:	285
Antal ansatte:	29
Klassetrin:	0.-10. samt børnehave
Antal klasser:	11
Adresse:	Sjællandsgade 50, 7000 Fredericia
Tlf.:	75 92 00 43
Hjemmeside:	www.sct-knud.dk
Mail:	mail@sctnet.dk

Rygaards Skole

HELLERUP

Rygaards Skole blev grundlagt i 1909 som Rygaards Franske Skole af Assumptionsordenens søstre. Skolens første adresse var i en villa på Frederiksberg og med 1 elev. Skolen flyttede i 1930 til vores nuværende adresse og indrettede bygningen såvel til kloster for 35 søstre samt som kostskole for skolens elever.

I 1973 blev navnet ændret fra Rygaards Franske Skole til Rygaards Internationale Skole, og i år har vi netop rundet elev nr. 1000.

Fakta

Oprettet:	1909
Antal ansatte:	106
Elevtal:	981 (foruden 24 i Reception Class)
Klassetrin:	0.-9. og year 1–year 11
Antal klasser:	42 samt 1 Reception Class
Adresse:	Bernstorffsvej 54, 2900 Hellerup
Tlf.:	39 62 10 53
Hjemmeside:	www.rygaards.com
Mail:	admin@rygaards.com

Sct. Ibs Skole

HORSENS

Sct. Ibs Skole er vokset frem af den katolske menighed, som blev dannet i året 1872. Skolen startede med det mindste antal elever, nemlig én elev.

Sct. Ibs Skole bygger hele sit virke på det katolsk-kristne livs- og menneske syn og har som sit særlige kendetegn til formål at skabe et værdibaseret skolemiljø, hvor Evangeliets ånd af frihed og kærlighed er levende.

SCT. IBS SKOLE
et alternativ med værdier

Fakta

Oprettet:	1872
Antal ansatte:	110
Elevtal:	729
Klassetrin:	0.-10.
Antal klasser:	28 + Børnehave
Adresse:	Kildegade 18, 8700 Horsens
Tlf.:	75 66 67 00
Hjemmeside:	www.sctib.dk
Mail:	kontoret@sctib.dk

Sct. Michaels Skole

KOLDING

Fakta

Oprettet:	1882
Elevtal:	385
Antal ansatte:	55
Klassetrin:	0.-9.
Antal klasser:	21

Adresse:	Sct. Michaels Gade 4, 6000 Kolding
Tlf.	75 52 28 34
Hjemmeside:	www.sct-michaels-skole.dk
Mail:	post@sctmichaelsskole.dk

Sognepræst Clemens Storp, som byggede Sct. Michaels Kirke, samlede i 1882 børn fra sin menighed for at undervise dem. Den 1. maj 1943 åbnedes børnehaven med plads til 30 børn. Skolen var nu også åben for elever fra ikke katolske hjem.

Den 1. august 1947 købte søstrene skolen af det katolske bispedømme.

Den ny skole blev indviet den 14. august 1952. I 1957 udvidede vi skolen med 1½ etage over gymnastiksalen. Samme år fik skolen sin sportsplads og skolen fik en realafdeling og parallelklasser, og for at skaffe plads byggede vi fløjene over gården, ligesom der blev oprettet børnehaveklasse.

Sankt Annæ Skole

AMAGER, KØBENHAVN S

Sank Annæ Skole blev grundlagt i 1897. Det var biskop von Euch, der satte gang i planerne om at oprette en katolsk skole på Amager. Skolen startede med 23 børn – 15 drenge og 8 piger.

I 1902 overtog Redemptoristerne kirken på Amager, og i 1905 ankom de første Sankt Elisabeth Søstre til Amager.

Det var et samarbejde mellem Redemptoristerne og Sankt Elisabeth Søstrene, der gjorde det muligt at udvide skolen. En del af Sankt Elisabeth hospitals grund (søstrenes jordbærbed), på hjørnet af Peder Lykkes vej og Otto Ruds vej, blev foræret til skolen, og i 1955 kunne byggeriet af den nye skole begynde.

Byggeriets første etape bestod af fire klasseværelser som stod færdig i 1958, og den 20. september 1967 kunne hele den nye skole tages i brug med indvielse af biskop Hans Martensen.

Sankt Annæ Skole fremstår idag som en moderne skole med 565 elever.

Fakta

Oprettet:	1897
Elevtal:	565
Antal ansatte:	60
Klassetrin:	0.-10.
Antal klasser:	23

Adresse:	Otto Ruds vej 7, 2300 København S.
Tlf.:	32 58 05 35
Hjemmeside:	www.sanktannaeskole.dk
Mail:	info@sktannaeskole.dk

Sankt Ansgars Skole

KØBENHAVN, NØRREBRO

Den 6. november 2006 fejrede Sankt Ansgars Skole sin 100 års formelle fødselsdag.

Men skolens rødder går meget længere tilbage i København. Fra den lille menighedsskole i Bredgade henover Griffenfeldtsgade til Nørrebrogade 27.

Sankt Joseph Søstrene har haft deres afgørende betydning på hele Nørrebro. Både det katolske hospital, Sankt Joseph og skolens historie har været præget af søstrenes opsøgende gerning for borgere, som ingen andre tog ansvar for. Sankt Joseph Søstrenes arbejde står vi på skuldrene af. Derfor er det spændende, at skolens diversitet fortsat er præget af alt, hvad Nørrebro indeholder, både socialt, religiøst og kulturelt.

Fakta

Oprettet:	1906
Antal ansatte:	35
Elevantal:	306
Antal elever i SFO:	45
Klassetrin:	0.-9.
Antal klasser:	18

Adresse:	Nørrebrogade 27, 2200 København N
Tlf.:	35 39 46 46
Hjemmeside:	www.satnet.dk
Mail:	skoleleder@ansgarsskole.dk

Niels Steensens Gymnasium

KØBENHAVN, ØSTERBRO

Niels Steensens Gymnasium blev grundlagt af Jesuitterne i 1950 og har hovedbygning i Klosterbygningen på Jagtvej i København. Bygningen på Australiensvej blev opført i 1961. Gymnasieafdelingen fik nyrenoverede lokaler på 2. salen i Klosterbygningen i 2012.

Skolen er opkaldt efter den store danske videnskabsmand og senere katolske biskop Niels Steensen (1638-1686). Skolens logo stammer fra Niels Steensens brevsegl og senere bispesegl. Hjertet i seglet står for Niels Steensens naturvidenskabelige forskning og erkendelser. Korset står for troen på Jesus Kristus. Skolens logo forbinder således tro og videnskab til en enhed, som Niels Steensens levede ud fra.

Fakta

Oprettet:	1950
Antal ansatte:	70
Elevtal:	650
Klassetrin:	6.-10. + gymnasium
Antal klasser:	30

Adresse:	Sankt Kjelds Gade 3, 2100 København Ø
Tlf.:	39 16 23 40
Hjemmeside:	www.nsg.dk
Mail:	nsg@nsg.dk

Institut Sankt Joseph

KØBENHAVN, ØSTERBRO

I 1856 kom de første Sankt Joseph Søstre til Danmark, og i 1858 åbnede de skolen Institut Sankt Joseph. Skolen begyndte som fransk pigeskole og forblev sådan indtil 1968, hvor drenge også blev optaget. Skolens hovedbygning er fra 1914–15, hvor skolen flyttede til den nuværende adresse. Efter bombningen af Jeanne d'Arc skolen på Frederiksberg i 1945, fortsatte mange af eleverne på ISJ. Det blev derfor nødvendigt at udbygge skolen. I 1972 åbnede Institut Sankt Josephs SFO, som for øvrigt var en af de første SFO´er i København, og i 1982 fik skolen en ny idrætshal. Skolen er i de seneste år blevet kraftigt moderniseret og har netop udviddet med ny International Bilingual afdeling.

Fakta

Oprettet:	1858
Antal ansatte:	55
Elevtal:	555
Klassetrin:	0.-10. + Bilingual afdeling
Antal klasser:	23
Adresse:	Dag Hammarskjölds Allé 17 2100 København Ø
Tlf.:	35 38 47 35
Hjemmeside:	www.sanktjoseph.dk
Mail:	isj@sanktjoseph.dk

Sankt Knud Lavard Skole

KGS. LYNGBY

Menigheden i Kgs. Lyngby købte i 1954 en grund, hvor de først opførte en skolebygning og to år senere en kirke. Sankt Knud Lavard Skole blev de første år drevet af Sankt Joseph Søstrene. Deres virke, traditioner, fokus på den faglige ballast og omsorg for det enkelte barn er fortsat fokus på skolen, hvor det katolske-kristne menneskesyn ligger til grund for den dannelsesmæssige ramme.

I dag, 60 år efter, har skole og kirke et tæt samarbejde, og en stor del af menighedens børn går på skolen.
Skolen har ét spor fra bh.klasse til 9. klasse.

Fakta

Oprettet:	1954
Antal ansatte:	18
Elevtal:	171
Klassetrin:	0.-9.
Antal klasser:	10
Adresse:	Toftebæksvej 30, 2800 Lyngby
Tlf.:	45 87 62 40
Hjemmeside:	www.sanktknudlavard.dk
Mail:	info@sanktknudlavard.dk

Sankt Birgitta Skole

MARIBO

Sankt Birgitta Skole blev oprettet i 1916 af Sankt Joseph Søstrene. De kom til Maribo (efter anmodning) for at lede en Kommunikantanstalt, som skulle oprettes for de polske landarbejderes børn. Søstrene oprettede både børnehjem og skole for de katolske børn i området.

I 1975 blev skolen en selvejende institution oprettet af Sankt Joseph Søstrene i samarbejde med skolens forældrekreds. Samtidig hermed blev skolens navn Sankt Birgitta Skole.

I 1998 købte skolen bygningerne fra Sankt Joseph Søstrene. Søstrene er dog stadig repræsenteret i bestyrelsen. Skolen modtager såvel katolske som ikke katolske elever.

Fakta

Oprettet:	1916
Antal ansatte:	50
Elevtal:	480
Klassetrin:	0.-9.
Antal klasser:	20

Adresse:	Østergade 61, 4930 Maribo
Tlf.:	54 78 02 68
Hjemmeside:	www.sanktbirgitta.dk
Mail:	sct@sanktbirgitta.dk

Stenoskolen

NAKSKOV

Stenoskolen blev grundlagt i Nakskov i 1920 af Sankt Joseph Søstrene som støtte og hjælp for de polske indvandrere som kombineret børnehjem og skole på Lolland-Falster. I 1972 tog skolen navneskifte til Stenoskolen, navngivet efter Niels Steensen, som i dag er skolens værnehelgen.

Fakta

Oprettet:	1921
Elevtal:	212
Antal ansatte:	20
Klassetrin:	0.-9.
Antal klasser:	10

Adresse:	Jernbanegade 5, 4900 Nakskov
Tlf.:	51 36 08 08
Hjemmeside:	www.stenoskolen.dk
Mail:	stenoskolen@mail.tele.dk

Vor Frue Skole

NÆSTVED

Vor Frue Skole blev grundlagt i Næstved i 1923 af pater Peter Steidl fra Redemptoristordenen. I første omgang i små lokaler i Købmagergade 11, men allerede i 1926 var elevtallet steget fra 9 til ca. 50 elever, og skolen blev flyttet til Præstøvej, hvor den fortsat ligger i dag.

Fakta

Oprettet:	1923
Antal ansatte:	50
Elevtal:	445
Klassetrin:	0.-9.
Antal klasser:	20

Adresse:	Præstøvej 29-31, 4700 Næstved
Tlf.:	55 73 03 48
Hjemmeside:	www.vorfrueskole.dk
Mail:	info@vorfrueskole.dk

Sct. Joseph Søstrenes Skole

NYKØBING FALSTER

Sct. Joseph Søstrenes skole i Nykøbing F blev grundlagt i 1921 af 4 Sct. Joseph Søstre, som kom til byen for at hjælpe i kirken. Frem til 1956 var der både dagskole og børnehjem, som lige som skolen i dag, var åben for både katolikker og ikke-katolikker.

Fakta

Oprettet:	1921
Antal ansatte:	42
Elevtal:	325 + 22 børnehavebørn
Klassetrin:	0.-9.
Antal klasser:	13 + børnehaven

Adresse:	Bispegade 6, 4800 Nykøbing F
Tlf.:	54 85 12 11
Hjemmeside:	www.sct-joseph-nyk.dk
Mail:	post@sct-joseph-nyk.dk

Sct. Albani Skole

ODENSE

Sct. Albani Skole blev grundlagt i 1868 af Redemptoristordenen. Vi er netop overgået til at være en selvejende institution og har i den sammenhæng købt skolebygningerne af kirken. Skolen har gennem de seneste år oplevet en markant stigning i elevtallet.

Fakta

Oprettet	1868
Antal ansatte	30
Elevtal	226
Klassetrin	0.–9.
Antal klasser	10

Sct. Albani Skole
DANNELSE & LÆRING I CENTRUM

Adresse	Adelgade 3-7, 5000 Odense C
Tlf.:	66 14 06 75
Hjemmeside	www.sctalbaniskole.dk
Mail:	sct.albaniskole@mail.tele.dk

Sct. Joseph Søstrenes Skole

ORDRUP

Vores skole blev oprettet af Sct. Joseph Søstrene. I 1856 ankom nonner fra denne orden til Danmark fra byen Chambéry i Frankrig. I 1888 forærede fru kammerherreinde Berling de nys ankomne søstre en grund, hvorpå de kunne bygge en skole i Ordrup.

Fakta

Oprettet:	1888
Antal ansatte:	50
Elevtal:	460
Klassetrin:	0.-9.
Antal klasser:	20

SANKT JOSEPH SØSTRENES SKOLE

Adresse:	Skovkrogen 19, 2920 Charlottenlund
Tlf.:	39 64 12 82
Hjemmeside:	www.sct-joseph.dk
Mail:	info@sct-joseph.dk

Sankt Joseph Skole

RINGSTED

"Den 24. august 1914 ankom de første Sct. Joseph-Søstre til Ringsted, og den 1. september åbnede de skolen i Dagmarsgade 10 med en halv snes elever", sådan fortæller skolens leder fra 1968-1978, Str. Clementine – og fortsætter: "Lille, rar og hyggelig, sådan var mit første møde med vor skole i 1968. At skolen gemte en større spirekraft i sit skød, at den lig sennepskornet i evangeliet fik stamme og krone, det var just dens hemmelighed.

Elevtallet steg støt og vedvarende og i 1977 var skolen fuldt udbygget med alle nødvendige lokaler. I 64 år blev skolen ledet af Sct. Joseph-Søstrene. I 1978 overgik skolen til civil ledelse med et elevantal, som i de sidste 10 år var steget fra 89 elever til 276 elever".

Fakta

Oprettet:	1914
Antal ansatte:	35
Elevtal:	268
Klassetrin:	0.-9.
Antal klasser:	11
Adresse:	Dagmarsgade 8-12
Tlf.:	57 61 03 59
Hjemmeside:	www.sctjoseph.dk
Mail:	Sctjoseph@sjs-ringsted.dk

Skt. Josefs Skole

ROSKILDE

Skt. Josefs Skole blev grundlagt af en søstergren af Montfortanerne, kaldet "Visdommens Søstre". Skolen startede som pigeskole i beskedne omgivelser, men efter 10 år begyndte skolen at vokse. Udbygningen er fortsat i de følgende årtier frem til i dag, hvor skolen er blevet international.

SKT. JOSEFS SKOLE
ROSKILDE

Fakta

Oprettet:	1904
Antal ansatte:	80
Elevtal:	870
Klassetrin:	0.-10.
Antal klasser:	33 danske + 8 internationale
Adresse:	Frederiksborgvej 10, 4000 Roskilde
Tlf.:	46 35 25 26
Hjemmeside:	www.sktjosef.dk
Mail:	info@sjs-roskilde.dk

Sankt Pauls Skole

HØJE TAASTRUP

Sankt Pauls Skole er en katolsk privatskole på Frøgård Allé i Taastrup, hvis fundament og virke bygger på det katolsk-kristne livs- og menneskesyn. Skolens fritidsordning tilbydes skolens elever fra børnehaveklassen til 3. klasse og er fysisk lokaliseret på selve skolen. Skolens kendetegn er det kristne symbol træet, som skal symbolisere vækst, livskraft og den evige tro.

Sankt Pauls Skole blev etableret den 1. august 1976 med tre klasser – en børnehaveklasse, en 1. og en 2. klasse – i menighedssalen i Sankt Pauls Kirkes sogn på Køgevej i Taastrup. Skolen blev navngivet efter den nærliggende romersk-katolske Sankt Pauls Kirke på Frøgård Allé i Taastrup. Efter skolen havde levet en omvandrende tilværelse, overtog skolen endeligt 1981 bygningerne på Frøgård Allé. Forinden overtagelsen havde Ansgarstiftelsen købt grunden og begyndte byggeriet af skolens nuværende bygninger, som siden hen har udvidet i fire etaper.

Fakta

Oprettet:	1976
Elevtal:	250
Antal ansatte:	25
Klassetrin:	0.-9.
Antal klasser:	10

Adresse:	Frøgård Allè 8, 2630 Høje Tåstrup
Tlf.:	43 52 19 59
Hjemmeside:	www.sanktpaulsskole.dk
Mail:	sps@sanktpaulsskole.dk

Sct. Norberts Skole

VEJLE

Pastor Josef Brems fra præmonstratenserklosteret Averbode i Belgien grundlægger i 1905 Sct. Hermann-Joseph Skole med ca. 15 elever. Tre Sct. Joseph Søstre underviser. I 1911 rejser Sct. Joseph Søstrene fra byen og Mariasøstrene fra Berlaar i Belgien overtager undervisningen. I 1924 skifter skolen navn til Sct. Norberts Skole. I dag har skolen 517 elever og børnehaven 70 børn.

Fakta

Oprettet:	1905
Antal ansatte:	83
Elevtal:	587
Klassetrin:	0.-10.
Antal klasser:	22 + børnehave

Adresse:	Blegbanken 1B, 7100 Vejle
Tlf.:	75 83 51 00
Hjemmeside:	www.sct-norberts-skole.dk
Mail:	sct-norberts-skole@sct-norberts-skole.dk

Sct. Maria Skole

AALBORG

Skolen er oprettet 1899 af Kamillianerordenen, og var i de første mange år en lille katolsk menighedsskole, der blev drevet af præster og søstre. Skolen holdt i de første år til på skiftende lokaliteter, men siden 1909 har skolen haft sin nuværende adresse. Siden 1981 har skolen været helt udbygget fra 0. kl. til og med 10. klasse. Skolen har en vedvarende stor søgning og henvender sig til alle, der vil være loyale med skolens formålsparagraf. Ca. 28 % af eleverne har en katolsk baggrund.

Fakta

Oprettet:	1899
Antal ansatte:	28
Elevtal:	295
Klassetrin:	0.-10.
Antal klasser:	12
Adresse:	Valdemarsgade 14, 9000 Aalborg
Tlf.:	98 13 60 03
Hjemmeside:	http://www.sct-mariae-skole.skoleintra.dk
Mail:	kontoret@sct-mariae-skole.dk

Skt. Knuds Skole

ÅRHUS

1873 var året, da det blev besluttet at grundlægge en katolsk menighed i Århus, der på det tidspunkt havde 20.000 indbyggere - heraf var kun én katolik. Opgaven blev givet til Pater Sträter, og han tog fat på den med megen energi.

Den ene katolik, der var i byen, havde to børn, og de var således de to første børn i den katolske skole i Århus. I 1875 kunne paterne ikke længere overkomme undervisningen af de nu 36 elever, og Skt. Joseph Søstrene fra Odense kom til for at undervise pigerne og de små drenge. I 1878 kunne søstrene flytte undervisningen ind i den nye skolebygning i Ryesgade 22.

I 1955 kunne Skt. Knuds Skole flytte ind i moderne og tidssvarende lokaler i Ryesgade nr. 22-24.

I 1960 var Skt. Knuds Skole en fuldt udbygget skole, der førte op til realeksamen, og siden da har den udviklet sig til den skole, vi kender i dag. Navnet, Skt. Knud, stammer fra Knud den Hellige, konge i Danmark 1080-86 og Danmarks værnehelgen.

Fakta

Oprettet:	1875
Antal ansatte:	60
Elevtal:	459
Klassetrin:	0.-10.
Antal klasser:	23
Adresse:	Ryesgade 22-24, 8000 Århus
Tlf.:	86 13 75 11
Hjemmeside:	www.sktknudsskole.dk
Mail:	info@sktknudsskole.dk

Kolofon/billeder

Foreningen af Katolske Skoler 1965-2015
Jubilæum

UDGIVET AF

Foreningen af Katolske Skoler, 2015

REDAKTION

Søren Vilstrup, FAKS

GRAFISK DESIGN OG TILRETTELÆGNING

Kim Frans Broström

FORSIDEFOTO

Hasse Carlberg. Elever tegner med kridt og skriver dagbog i skolegården på Institut Sankt Joseph, København

BILLEDREDAKTION

Kim Frans Broström

TRYK

Werks Offset A/S

OPLAG

2000

FAKS

Foreningen af Katolske Skoler
www.faksnet.dk

Alle billeder til skolernes artikler er leveret af skolerne selv. Fotos til billedopslagene er ligeledes leveret af skolerne. Fotografernes navne er nævnt herunder i det omfang, de er oplyst.

De fleste fotos fra Niels Steensens Gymnasium: Henrik Delfer og Wolfgang Karl.
De fleste fotos fra Institut Sankt Joseph: Hasse Carlberg og Kim Frans Broström.
Sct. Michaels Skole, Kolding, bl.a.: Claus Birch
Sankt Knud Lavard Skole, Lyngby, bl.a.: Stine M. Lyngholm
Skt. Knuds Skole, Århus, bl.a.: Martin Bjerreskov
Foto øv. s. 39: Jacob Fox Maule
Flyfoto af Sankt Birgitta Skole, Maribo gengivet med tilladelse fra Odense Skolefoto
Tegning side 22: Kim Frans Broström, fra hæftet *Religion på de katolske skoler. Fagformål og trinmål*, FAKS 2014.

FAKS